

**UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA UPRAVO**

Diplomsko delo

**ANALIZA VPLIVA NOVELE ZAKONA O
FINANČNEM POSLOVANJU NA OSEBNI
STEČAJ**

Barbara Popović

Ljubljana, september 2016

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA UPRAVO

DIPLOMSKO DELO

**ANALIZA VPLIVA NOVELE ZAKONA O FINANČNEM
POSLOVANJU NA OSEBNI STEČAJ**

Kandidatka: Barbara Popović
Vpisna številka: 04031932
Študijski program: visokošolski strokovni študijski program Javna uprava
Mentor: red. prof. dr. Maja Klun

Ljubljana, september 2016

IZJAVA O AVTORSTVU DIPLOMSKEGA DELA

Podpisana Barbara Popovič, študentka visokošolskega strokovnega študijskega programa javna uprava, z vpisno številko 04031932, sem avtorica diplomskega z naslovom: Analiza vpliva novele Zakona o finančnem poslovanju na osebni stečaj.

S svojim podpisom zagotavljam, da:

- je priloženo delo izključno rezultat mojega lastnega raziskovalnega dela;
- sem poskrbela, da so dela in mnenja drugih avtorjev oz. avtoric, ki jih uporabljam v predloženem delu, navedena oz. citirana v skladu s fakultetnimi navodili;
- sem poskrbela, da so vsa dela in mnenja drugih avtorjev oz. avtoric navedena v seznamu virov, ki je sestavni element predloženega dela in je zapisan v skladu s fakultetnimi navodili;
- sem pridobila vsa dovoljenja za uporabo avtorskih del, ki so v celoti prenesena v predloženo delo, in sem to tudi jasno zapisala v predloženem delu;
- se zavedam, da je plagiatorstvo – predstavljanje tujih del, bodisi v obliki citata bodisi v obliki skoraj dobesednega parafraziranja bodisi v grafični obliki, s katerimi so tuje misli oz. ideje predstavljene kot moje lastne – kaznivo po zakonu (Zakon o avtorski in sorodnih pravicah, Uradni list RS, št. 21/95), kršitev pa se sankcionira tudi z ukrepi po pravilih Univerze v Ljubljani in Fakultete za upravo;
- se zavedam posledic, ki jih dokazano plagiatorstvo lahko predstavlja za predloženo delo in za moj status na Fakulteti za upravo;
- je elektronska oblika identična s tiskano obliko diplomskega dela ter soglašam z objavo dela v zbirki »Dela FU«.

Diplomsko delo je lektorirala: Aleksandra Gačić, univ. dipl. prof. zgod in slov.

Ljubljana, 05. 09. 2016

Podpis avtorice:

POVZETEK

Zakon o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju ureja postopek osebnega stečaja, ki omogoča fizičnim osebam in samostojnim podjetnikom odplačilo dolga v nekem obdobju in po končanem obdobju odpis dolga ter možnost za ponovno normalno življenje, brez dolgov. Namen diplomskega dela je predstaviti ZFPPIPP, predstaviti novele zakona in kako so zakonsko urejeni stečaji v drugih evropskih državah. Pregledali smo statistične podatke in jih med seboj primerjali. Naš zakon smo primerjali z zakoni drugih evropskih držav, ki imajo vloženih najmanj osebnih stečajev. Cilj diplomskega dela je bil, da na podlagi analize primerjav sprememb ZFPPIPP in novel zakona z zakoni v drugih Evropskih državah ugotovimo, ali se bo število osebnih stečajev zmanjšalo in bodo zlorabe onemogočene. Izvedli smo intervju in na podlagi postavljanja kategorij ter kodiranja transkriptov intervjujev prišli do rezultatov. Intervjuvanci menijo, da z novelo zakona zlorabe stečajnega postopka ne bodo onemogočene, ker se bodo pojavile nove oblike. Menijo, da manjše zlorabe niso tak greh, zaradi katerih bi bilo treba zaostrovati zakonodajo.

Ključne besede:

Osebni stečaj, insolvenčni postopek, stečajni upravitelj, poostritev, zloraba stečajnega postopka.

SUMMARY

ANALYSIS OF THE IMPACT OF THE AMENDED LAW OF FINANCIAL OPERATIONS IN PERSONAL BANKRUPTCY

The Financial Operations, Insolvency Proceedings and Compulsory Dissolution Act regulates personal bankruptcy, which allows individuals and sole proprietors pay off the debt over time, and after the determined period debt relief and the ability to return to normal life without debts. The aim of the thesis is to present The Financial Operations, Insolvency Proceedings and Compulsory Dissolution Act, to present the amendment to the law and how the bankruptcies are regulated in other European countries. We reviewed statistics and compare them with each other. Our law was compared with the laws of other European countries, where a minimum of personal bankruptcies are invested. The aim of the thesis was, that on the basis of an analysis, comparing changes of The Financial Operations, Insolvency Proceedings and Compulsory Dissolution Act and the amended law with the laws in other European countries, determine if the number of personal bankruptcies will decrease and if the abuse of personal bankruptcy will be disabled. We carried out interviews, and on the basis of making categories and coding transcripts of interviews, come up with the results. The interviewees believe that the amendment to the law of abuse of bankruptcy proceedings will not be disabled, because there will be new forms of abuse. It is believed that minor abuse are not such a sin, which would aggravate legislation.

Key words:

Personal bankruptcy, insolvency proceedings, the insolvency administrator, tightening, abuse of the bankruptcy proceedings.

KAZALO

IZJAVA O AVTORSTVU DIPLOMSKEGA DELA	iii
POVZETEK.....	v
SUMMARY	vi
KAZALO.....	vii
KAZALO PONAZORITEV	ix
KAZALO SLIK	ix
KAZALO TABEL.....	ix
1 UVOD	1
2 OSEBNI STEČAJ.....	3
2.1 OPREDELITEV OSEBNEGA STEČAJA.....	3
2.2 PRAVNA PODLAGA	4
2.3 POSTOPEK OSEBNEGA STEČAJA.....	4
2.3.1 PREDHODNI POSTOPEK	5
2.3.2 GLAVNI POSTOPEK	5
2.4 ZLORABA OSEBNEGA STEČAJA.....	7
2.5 NOVELA ZAKONA O FINANČNEM POSLOVANJU, POSTOPKIH ZARADI INSOLVENTNOSTI IN PRISILNEM PRENEHANJU	7
2.6 OSEBNI STEČAJ V DRUGIH EVROPSKIH DRŽAVAH.....	9
2.6.1 GERMANSKA PRAVNA DRUŽINA	10
2.6.2 ROMANSKA PRAVNA DRUŽINA.....	10
2.6.3 SKANDINAVSKA PRAVNA DRUŽINA	11
3 PREGLED IN ANALIZA STTISTIČNIH PODATKOV.....	13
3.1 OSEBNI STEČAJI V SLOVENIJI	13
3.1.1 PRIMERJAVA PODATKOV O STEČAJNIH POSTOPKIH V SLOVENIJI	14
3.2 OSEBNI STEČAJI V EVROPI.....	16
4 EMPIRIČNI DEL	19
4.1 METODOLOŠKI PRISTOP	19
4.2 IZVEDBA ANALIZE IN PREDSTAVITEV REZULTATOV	19
4.2.1 KATEGORIJA DELOVNE IZKUŠNJE	21
4.2.2 KATEGORIJA OBSEG DELA.....	22
4.2.3 KATEGORIJA ZAHTEVNOST STEČAJA.....	22
4.2.4 KATEGORIJA OBLIKOVANOST ZFPPIPP.....	23
4.2.5 KATEGORIJA NOVELA ZFPPIPP	24
4.2.6 KATEGORIJA ZLORABA ZAKONA	24
4.2.7 KATEGORIJA NAČINI ZLORABE ZAKONA.....	25
4.2.8 KATEGORIJA IZKUŠNJE Z ZLORABO ZAKONA.....	26
4.2.9 KATEGORIJA SANKCIJE ZLORABE POSTOPKA OSEBNEGA STEČAJA.....	27
4.2.10 KATEGORIJA DOPRINOS NOVELE ZFPPIPP.....	27
4.2.11 KATEGORIJA ZFPPIPP V DRUGIH EVROPSKIH DRŽAVAH	28
4.2.12 KATEGORIJA ONEMOGOČANJE ZLORABE OSEBNEGA STEČAJA.....	29

4.2.13	KATEGORIJA PREDLAGANI UKREPI ZA POOSTRITEV POSTOKA OSEBNEGA STEČAJA	30
5	RAZPRAVA.....	31
6	ZAKLJUČEK.....	33
	LITERATURA IN VIRI.....	34

KAZALO PONAZORITEV

KAZALO SLIK

Slika 1: Število poslovnih subjektov z začetimi postopki zaradi insolventnosti.....	13
Slika 2: Število poslovnih subjektov z začetimi postopki zaradi insolventnosti v letih 2010 do 2015	15
Slika 3: Osebni stečaji v Angliji po letih v prvem četrtletju.....	17

KAZALO TABEL

Tabela 1: Število začetih stečajnih postopkov in število izbrisanih subjektov iz poslovnega registra Slovenije zaradi končanih stečajnih postopkov po skupinah poslovnih subjektov, v letu 2016.....	14
Tabela 2: Primerjava začetih stečajnih postopkov samostojnih podjetnikov in posameznikov po letih	16
Tabela 3: Število insolventnih postopkov v Nemčiji po letih	18
Tabela 4: Pregled kategorij in kod	20
Tabela 5: Kategorija delovne izkušnje	22
Tabela 6: Kategorija obseg dela	22
Tabela 7: Kategorija zahtevnost stečaja	23
Tabela 8: Kategorija oblikovanost ZFPPIPP	24
Tabela 9: Kategorija novela ZFPPIPP.....	24
Tabela 10: Kategorija zloraba zakona.....	25
Tabela 11: Kategorija načini zlorabe zakona	26
Tabela 12: Kategorija izkušnje z zlorabo zakona	26
Tabela 13: Kategorija sankcije zlorabe postopka osebnega stečaja	27
Tabela 14: Kategorija doprinos novele ZFPPIPP	28
Tabela 15: Kategorija ZFPPIPP v drugih evropskih državah	29
Tabela 16: Kategorija onemogočanje zlorabe osebnega stečaja.....	29
Tabela 17: Kategorija onemogočanje zlorabe osebnega stečaja.....	30

1 UVOD

V času gospodarske krize in težke pridobitve zaposlitve so ljudje velikokrat v težavah oziroma na robu finančnega propada. Tudi podjetja in samostojni podjetniki se lahko znajdejo v dolgovih zaradi neplačilne discipline – lahko njihove ali pa dobaviteljeve ipd. Veliko podjetij ne posluje pozitivno in njihova letna bilanca se zaključi z negativnim stanjem. Tako fizične osebe kot podjetja ne zdržijo dolgo z negativnim stanjem, zato se dolgovom vdajo in jih ne odplačujejo, kar pa jih samo še povečuje.

Če se dolgovi ne odplačujejo, vsak dolžnik dobi opomin pred izvršbo za poplačilo dolgov. Če se dolžnik ne more dogovoriti oziroma ne more odplačati dolga, dobi izvršbo na transakcijski račun, nepremičnine in na vse druge stvari, ki niso eksistenčnega pomena. Kljub temu da ima dolžnik izvršbo in se zarubi del sredstev za poplačilo, se dolg ne niža pretirano, saj se stroški izvršitelja, izvršbe in vsi drugi stroški z izvršilnim postopkom pripisejo dolžniku, poleg tega pa tečejo še zamudne obresti neplačevanja dolga.

Dolžnikov dolg tako lahko naraste za sto odstotkov, če glavnici prištejemo vse stroške in obresti, ki nastanejo v kratkem obdobju. Dolžnik pade v začaran krog, kjer na koncu lahko ostane brez vsega, pa kljub temu nima odplačanega vsega dolga.

Zakon o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju pa ureja postopek osebnega stečaja, ki omogoča fizičnim osebam in samostojnim podjetnikom odplačilo dolga v nekem obdobju in po končanem obdobju odpis dolga ter možnost za ponovno normalno življenje, brez dolgov.

Prednost stečajnega postopka je, da se izvršilni postopki na dolžnikovih sredstvih ustavijo, saj so v stečajni masi. Prenehajo teči zamudne obresti, tako da se dolg ne viša. Sodišče ob začetku postopka sešteje dolgove dolžnika, ki jih v preizkusnem obdobju delno ali v celoti poplača. Če mu v nekaj letih, kar traja preizkusno obdobje, ne uspe poplačati vseh dolgov, se mu ti odpišejo.

Postopek osebnega stečaja vodi stečajni upravitelj, ki ga sodišče dodeli dolžniku. Dolžnik, ki je v stečajnem postopku, nima skrbi z birokracijo stečajnega postopka, saj zanj vodi vse stečajni upravitelj. Edina dolžnost, ki jo ima dolžnik do upravitelja, je, da mu navede točne podatke o premoženju, plači, transakcijskih računih, drugih zaslužkih ipd. Mesečno mu mora poročati o plači, mu pošiljati plačilne liste in poročati o kakršni koli spremembi, ki se mu zgodi.

Namen diplomskega dela je predstaviti Zakon o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju, predstaviti novele zakona in kako so zakonsko urejeni stečaji v drugih evropskih državah. Pregledali bomo statistične podatke in jih med seboj primerjali. Naš zakon bomo primerjali z zakoni drugih evropskih držav, ki imajo vloženi najmanj osebnih stečajev.

Cilj diplomskega dela je, da na podlagi analize primerjav sprememb Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju in novel zakona z zakoni v drugih evropskih državah ugotovimo, ali se bo število osebnih stečajev zmanjšalo in bodo zlorabe onemogočene.

Na podlagi znanstvenih izsledkov bosta v diplomskem delu preverjeni naslednji hipotezi:

- Hipoteza 1: Novela Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju bo onemogočila zlorabo osebnega stečaja.
- Hipoteza 2: Zakon o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju ima v primerjavi z zakoni drugih evropskih držav določene pomanjkljivosti.

Diplomsko delo je sestavljeno iz teoretičnega in empiričnega dela. Teoretični del zajema metodo opisovanja, metodo primerjave, metodo povzemanja domačih in tujih virov ter metodo sklepanja o dejstvih na osnovi splošnih spoznanj. Empirični del je sestavljen na podlagi kvalitativne raziskave. Intervjuji so bili izvedeni s štirimi stečajnimi upravitelji. Poizvedovali smo o stečajnem postopku in o možnih zlorabah stečajnega postopka.

Diplomsko delo je sestavljeno iz šestih poglavij, in sicer iz uvoda, nato sledi teoretično poglavje osebni stečaj, v katerem je osebni stečaj opredeljen, opisana je pravna podlaga osebnega stečaja, postopek osebnega stečaja (ki je sestavljen iz prehodnega in glavnega postopka), zloraba osebnega stečaja, novela zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju ter osebni stečaj v drugih evropskih državah.

Poglavje pregled in analiza statističnih podatkov je zopet teoretično. V njem so prikazani podatki o osebnih stečajih v Sloveniji, ki so med seboj tudi primerjani in prikazani so podatki osebnih stečajev iz nekaterih evropskih držav.

Sledi empirično poglavje s kvalitativno raziskavo. V poglavju so opisani metodološki pristop, izvedba analize in predstavitev rezultatov, kjer smo kategorizirali intervjuje v naslednje kategorije: delovne izkušnje, obseg dela, zahtevnost stečaja, oblikovanost ZFPPIPP, novela ZFPPIPP, zloraba zakona, načini zlorabe zakona, izkušnje z zlorabo zakona, sankcije zlorabe postopka osebnega stečaja, doprinos novele ZFPPIPP, ZFPPIPP v drugih evropskih državah, onemogočanje zlorabe osebnega stečaja in predlagani ukrepi za poostritev postopka osebnega stečaja.

Sledi poglavje razprava, kjer smo strnili rezultate raziskave, misli in podali predloge za izboljšanje.

Končno poglavje je zaključek, kjer je poudarjeno bistvo diplomskega dela in so strnjene misli za nadaljnje raziskave.

2 OSEBNI STEČAJ

2.1 OPREDELITEV OSEBNEGA STEČAJA

Osebni stečaj lahko opredelimo kot pravni postopek, ki prezadolženim fizičnim osebam omogoča, da s svojim premoženjem in na podlagi svojih zmožnosti poplačajo dolgove upnikom, in sicer v enakomernih deležih. Obveznosti, ki niso bile poplačane iz obstoječega premoženja v stečaju, lahko sodišče v stečajnem postopku oprosti (Ivanjko, 2008, str. 11).

Osebni stečaj je dovoljen za (Ivanjko, 2008, str. 11):

- fizične osebe, ki imajo stalno ali začasno prebivališče v Republiki Sloveniji (v nadaljevanju RS),
- potrošnike, ki nimajo ne stalnega ne začasnega prebivališča v RS, če v RS prejemajo plačo ali kakšne druge stalne prejemke oziroma če imajo premoženje v RS,
- podjetnike in zasebnike, ki imajo samo sedež podjetja v RS (osebni stečaj s. p.).

Razlogov za osebni stečaj je veliko, največkrat pa je razlog prezadolženost fizične ali pravne osebe, ki nastane na podlagi izgube posla ali službe. V Sloveniji je možno od oktobra 2008 naprej sprožiti postopek osebnega stečaja, ki ga sproži potrošnik sam, ki pa ne dobi nobene pomoči, svetovanja, ki bi mu pomagalo pri rehabilitaciji in kasnejši finančni varnosti. Če bi bila pomoč zagotovljena, bi bil lahko v prihodnje kakšen stečaj tudi preprečen (Ferk, 2009, str. 21).

Prednosti osebnega stečaja za stečajnega dolžnika so (Klačinski, 2009, str. 35):

- zmanjša se stres, ki ga prinašajo pritiski številnih upnikov,
- ko se stečaj objavi, nekdo drug prevzame vodenje, odločanje in postopek odplačevanja dolgov,
- dolžniki, ki so v stečajnem postopku, navadno plačajo manj, kot če se dogovorijo za katero drugo obliko odplačevanja,
- upniki si v času postopka ne morejo premisliti in zahtevati drugačnih pogojev odplačevanja,
- ko je stečajni postopek zaključen, se lahko del dolga tudi odpiše, katerega upnik ne dobi.

Slabosti osebnega stečaja za dolžnika so (Klačinski 2009, str. 35):

- dolžnik izgubi večji del lastnega premoženja;
- če ima dolžnik v lasti nepremičnine, bodo verjetno prodane za poplačilo dolgov;
- če ima dolžnik v lasti podjetje, bo šlo v stečajno maso, podjetje pa se lahko proda in tudi delavci lahko ostanejo brez zaposlitve. Možne so tudi druge ureditve, s katerimi se lahko izogne prodaji podjetja;
- dolžnik mora stečajnemu upravitelju sporočiti vse spremembe, ki se nanašajo na premoženje in naslov bivališča;

- dolžnik, ki je že v stečajnem postopku, ne more odpreti transakcijskega računa brez odobritve sodišča, prav tako ne more najeti posojila, dati poročstva, se odpovedati dediščini in drugim pravicam iz naslova premoženja;
- dolžnik mora dati v natančni pregled vse finančne transakcije;
- če sodišče ugotovi, da je dolg nastal na podlagi prevare, terjatve niso odpisane, rok odplačila je drugačen, oziroma sodišče celo ne dovoli stečaja;
- če je dolžnikov na enem dolgu več, lahko upnik terja tiste, ki niso v postopku osebnega stečaja. Osebni stečaj prav tako nima vpliva na poroke.

Prednosti osebnega stečaja za upnika (Antolinc, 2010, str. 10):

- proti dolžniku lahko vložijo postopek osebnega stečaja,
- upnikove terjatve so poplačane v pravičnem deležu,
- v tožbenih postopkih je izključeno pravilo hitrejšega,
- prednostno poplačilo po subjektivni presoji je izključeno.

Slabosti osebnega stečaja za upnika (Antolinc, 2010, str. 10):

- terjatve so poplačane samo v določenem deležu,
- z odpustom dolga dolžnika so druge terjatve neizterljive,
- poplačilo dolžnikovih terjatev se manjša tudi zaradi stroškov postopka.

2.2 PRAVNA PODLAGA

Od oktobra 2008 je začela veljati večina določb, vendar je že od januarja 2008 začel veljati osebni stečaj, ki je bil ena od novosti Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (ZFPPIPP; Ur. l. RS, št. 126/2007) (Štravs, 2009, str. 2).

ZFPPIPP združuje vsebino Zakona o prisilni poravnavi, stečaju in likvidaciji ter Zakona o finančnem poslovanju podjetij in ureja (Štravs, 2009, str. 2):

- finančno poslovanje gospodarskih družb in drugih pravnih oseb,
- postopke zaradi insolventnosti (prisilna poravnava, stečajni postopek nad pravno osebo, osebni stečaj, stečaj zapuščine),
- postopek prisilnega prenehanja (prisilna likvidacija, izbris iz sodnega registra brez likvidacije).

2.3 POSTOPEK OSEBNEGA STEČAJA

Postopek osebnega stečaja se začne zaradi insolventnosti dolžnika, in sicer najpogosteje, kadar je dolžnik plačilno nesposoben in dalj časa nelikviden. Postopek osebnega stečaja se vodi zato, da so upniki v enaki meri poplačani, v enakih deležih.

Stečajni postopek je razdeljen na dva dela in to sta predhodni postopek ter glavni postopek (Štravs, 2009, str. 8).

2.3.1 PREDHODNI POSTOPEK

Predhodni postopek se uvede z vložitvijo predloga dolžnika, upnika, ki ima terjatev do dolžnika, ki z njenim plačilom zamuja več kot dva meseca, ali jamstvenega in preživninskega sklada RS glede terjatev delavcev do dolžnika. V predhodnem postopku sodišče preizkuša, ali obstajajo pogoji za začetek postopka stečaja, pregleda predvsem, ali je dolžnik insolventen. Če dolžnik sam vloži predlog za začetek stečaja, se smatra, da je ta pogoj izpolnjen. Ko dolžnik vloži predlog, mora plačati sodno takso in predujem za kritje začetnih stroškov stečajnega postopka. Obenem mora dolžnik sodišču dati poročilo stanja o svojem premoženju, ki mora vsebovati popis premoženja, podatke o transakcijskih računih (številka in kje je odprt), podatke o mesečnem znesku plače, pokojnini in izjavo dolžnika, da so v poročilu navedeni vse njegovo premoženje, za katero se ve, in vsi transakcijski računi (Štravs, 2009, str. 8).

2.3.2 GLAVNI POSTOPEK

Ko dolžnik prejme sklep o stečajnem postopku, se postopek stečaja uradno začne. V sklepu je imenovan tudi stečajni upravitelj. Ko je sklep enkrat izdan, sledi oklic, s katerim se upniki obvestijo o začetku stečajnega postopka, vsebuje pa tudi poziv upnikom, da imajo po objavi oklica tri mesece časa, da prijavijo terjatve ter ločitvene pravice (hipoteka) in izločitvene pravice (lastninska pravica). Upnik, ki zamudi rok za prijavo terjatev, ne izgubi pravice do poplačila iz stečajne mase (Štravs, 2009, str. 8).

Na javnih spletnih straneh AJPES se objavita sklep sodišča in oklic o začetku stečajnega postopka. Dostop do podatkov je brezplačen. Dolžnik mora na zahtevo sodišča ali stečajnega upravitelja sodelovati pri ugotavljanju stanja premoženja in tudi med postopkom. Če upravitelj zahteva, so mu dolžni podatke posredovati tudi banke, družbe, davčna uprava, sodišče, borznoposredniške družbe ipd. Podatki, ki jih upravitelj lahko zahteva, so tisti, ki so pomembni za ugotovitev pravnega položaja in premoženja dolžnika, premoženja njegovega zakonca ali istospolnega partnerja ter podatki izpodbojnih poslov. To so predvsem podatki o prometu in stanju na računu, o zavarovanjih, o lastninskih pravicah na nepremičnini, vozilih, plovilih ipd. (Štravs, 2009, str. 9).

Ko se začne postopek osebnega stečaja, se poslovna sposobnost stečajnega dolžnika omeji tako, da ne more sklepati pogodb in na druge načine razpolagati s premoženjem, ki spada v stečajno maso, edino s soglasjem sodišča sme najeti kredit, posojilo ali dati poroštvo, odpreti nov transakcijski račun ali drugi denarni račun, se odpovedati dediščini ali drugim premoženjskim pravicam. Če stečajni dolžnik sklene pravni posel, ki je v nasprotju s temi pravili, nima pravnega učinka (Štravs, 2009, str. 9).

Z začetkom osebnega stečaja podjetniku ali zasebniku preneha veljati status zasebnika ali podjetnika, kar pomeni, da to ne more biti več podlaga za nastanek obveznosti iz naslova prispevkov, davkov in drugih obveznih dajatev. AJPES mora biti obveščen s strani sodišča o pravnomočnosti sklepa o začetku postopka osebnega stečaja, nato pa podjetnika ali zasebnika po uradni poti AJPES izbriše iz registra (Štravs, 2009, str. 9).

Premoženje stečajnega dolžnika, ki se v postopku črpa za kritje stroškov postopka in plačilo terjatev upnikov, spada pod stečajno maso. V maso se štejejo tudi dediščina, plača in drugi prejemki, izvzeti pa so nekateri predmeti in prejemki (hrana, obleka, obutev, kurjava, posoda, bela tehnika, invalidski pripomočki, delovna in plemenska živina, kmetijski stroji, preživnine, nekatere odškodnine, socialna pomoč, štipendija, otroški dodatek ipd.). Poplačila nezavarovanih terjatev v stečajnem postopku gredo v vrstnem redu (Štravs, 2009, str. 9):

- prednostne terjatve (določeni znesek plač in odpravnin delavcem, nekatere odškodnine, davki in prispevki za zadnje leto, preživnine),
- navadne terjatve in
- podrejene terjatve.

Ko sodišče izda sklep o končanju stečajnega postopka, s tem odloči, da se stečajni postopek konča, razreši upravitelja, navede seznam neplačanih terjatev in naloži stečajnemu dolžniku, da mora plačati neplačani del terjatev, ki jih zajema izvršilni naslov, oziroma je stečajni dolžnik vložil predlog za odpust obveznosti do izdaje sklepa o končanju postopka osebnega stečaja. Predlog za odpust obveznosti se izvede znotraj postopka osebnega stečaja. Obstajajo ovire, ko odpust obveznosti ni dovoljen, in sicer (Štravs, 2009, str. 10):

- stečajni dolžnik je bil pravnomočno obsojen za kaznivo dejanje zoper gospodarstvo in obsodba še ni izbrisana,
- stečajni dolžnik je tri leta pred uvedbo stečaja dal nepravilne oziroma nepopolne davčne podatke,
- stečajni dolžnik je že bil v stečajnem postopku in od pravnomočnosti sklepa o odpustu še ni preteklo 10 let,
- stečajni dolžnik je v treh letih pred uvedbo postopka osebnega stečaja prevzel obveznosti, ki niso sorazmerne z njegovim premoženjskim položajem.

Če je bila v stečajnem postopku ugotovljena katera od naštetih ovir, se predlog za odpust obveznosti zavrne, drugače pa sodišče izda sklep o začetku postopka odpusta obveznosti, s katerim se določi tudi preizkusno obdobje, ki traja od tri do pet let. Dolžnik mora biti v tem obdobju zaposlen ali v iskanju zaposlitve. Upniki pa lahko vložijo ugovor o odpustu obveznosti, če menijo, da obstaja ovira za odpust obveznosti (6 mesecev po objavi oklica) ali če menijo, da dolžnik krši obveznosti v zvezi s poročanjem o svojem premoženju ali zaposlitvi (do konca preizkusnega obdobja). Ko se preizkusno obdobje konča, sodišče izda sklep o odpustu obveznosti, ki učinkuje na vse terjatve, razen na prednostne. Odpust obveznosti se lahko izpodbija, saj zakon dopušča to možnost. V dveh letih od pravnomočnosti sklepa o odpustu obveznosti lahko vsak upnik od sodišča zahteva njegovo razveljavitev. Razlogi za izpodbijanje so lahko različni, npr. če dolžnik prikriva ali lažno prikazuje podatke o svojem premoženju ali z drugimi prevarami doseže izdajo sklepa o odpustu obveznosti (Štravs, 2009, str. 11).

2.4 ZLORABA OSEBNEGA STEČAJA

Varinelli (2008, str. 6) pravi, da je razmerje upnik-dolžnik v osebnem stečaju prava kopernikanska revolucija, ker so večinoma v središču interesa potrebe in interesi dolžnikov in ne upnikov. Navedel je, da je to luknja v zakonu, ki jo nepošteni dolžniki lahko izkoristijo in s tem močno oškodujejo upnike. S tem ne kršijo samo načela pravne varnosti, ampak tudi načelo prepovedi retroaktivnosti, saj lahko dolžnik prosi za odpust obveznosti, ki so nastale med starim zakonom, in tistih obveznosti, ki so nastale med novim zakonom.

Osebni stečaji bi se lahko ponavljali tudi v škodo upnikov, ker oproščeni dolžnik lahko normalno stopa na trg kot vsi drugi. Zakonodaja ne predpisuje, da bi bil dolžnik po opravljenem osebnem stečaju pod drobnogledom ali posebnim nadzorom, edino če sodstvo ugotovi, da je bil institut osebnega stečaja zlorabljen. Če so sodišču posredovani napačni in neutemeljeni podatki, oziroma sodišče ugotovi, da je dolžnik osebni stečaj izkoristil za oprostitev dolgov, ki bi jih lahko plačal, potem so zakonsko predvidena sredstva obnove postopka oziroma se začne izpodbijanje odločbe o končanem osebnem stečaju (Mihajlović, 2007, str. 35).

Če bi dolžnik poskušal prikriti premoženje s prenosom na druge fizične ali pravne osebe, kasneje pa bi premoženje ponovno uporabil, bi bil prav tako sankcioniran. V tem primeru se imajo upniki pravico poplačati iz dolžnikovega premoženja, kljub temu da se je stečajni postopek zaključil (Mihajlović, 2007, str. 35).

Murglova (2010, str. 7) opisuje, da upniki lahko ugovarjajo proti odpustu obveznosti v postopku osebnega stečaja, če so možne ovire za odpust obveznosti ali se jim zdi poskusna doba, ki jo je določilo sodišče, prekratka. Dolžnikove insolventnosti ne morejo izpodbijati z ugovorom zoper sklep o odpustu dolga.

2.5 NOVELA ZAKONA O FINANČNEM POSLOVANJU, POSTOPKIH ZARADI INSOLVENTNOSTI IN PRISILNEM PRENEHANJU

ZFPPIPP v Sloveniji ureja finančno poslovanje pravnih oseb, postopke prisilnega prenehanja pravnih oseb in postopke zaradi insolventnosti nad pravnimi in fizičnimi osebami. Postopke zaradi plačilne nesposobnosti ali insolventnosti ureja za (Antolinc, 2010, str. 12):

- gospodarske družbe,
- podjetnike,
- zasebnike (fizična oseba, ki kot poklic opravlja določeno dejavnost),
- potrošnike (oseba, ki ni ne zasebnik ali podjetnik).

Zakon se je z dnem začetka veljave do danes noveliral šestkrat. Najnovejša novela zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (ZFPPIPP-G) velja od dne 11. 4. 2016. Novela je prinesla nekatere spremembe in novosti. Spremembe so v tem, da so v postopkih zaradi insolventnosti prednostne tudi nezavarovane terjatve za plačilo prispevkov, ki so nastale že pred začetkom postopka. Sodišče lahko prodaja premoženje, ki presega 100.000 evrov namesto 50.000 evrov. Sprememba je nastala tudi

pri izpodbojni tožbi, in sicer jo lahko vloži v dvanajstih mesecih in ne samo v šestih mesecih po objavi oklica o začetku stečajnega postopka. Dodan je tudi nov člen (299.a), posebna pravila za prijavo in preizkus izločitvene pravice glede nepremičnin, ki velja, če so izpolnjeni pogoji (ZFPPIPP-G, Uradni list RS, št. 27/2016):

- lastninska pravica je na določeni nepremičnini vknjižena v korist stečajnega dolžnika;
- če je izločitveni upravičenec sodno uveljavljal pridobitev lastninske pravice na nepremičnini;
- če je pri lastninski pravici v korist izločitvenega upravičenca v zemljiški knjigi vpisana kakšna zaznamba (o pridobitvi lastninske pravice, o določitvi pripadajoče nepremičnine, izbrisane tožbe za izbris vknjižbe pridobitve lastninske pravice ali izredna pravna sredstva glede vknjižbe prenosa lastninske pravice).

Novosti, ki jih je prinesla novela zakona, so tudi, da sodišče na predlog upravitelja in po prejemu otvoritvenega poročila upravitelja odloči, da preizkus terjatev ne opravi, če stečajni dolžnik ne prejema prejemkov, ki bi po zakonu spadali v stečajno maso, ali če je znesek teh prejemkov neznaten. Prav tako se preizkus terjatev ne opravi, če stečajni dolžnik nima drugega premoženja, ki bi spadalo v stečajno maso, ali je to premoženje neznatne vrednosti. Če se med stečajnim postopkom pogoji spremenijo, sodišče spremeni sklep in preizkus terjatev se lahko opravi. Začne teči rok za predložitev osnovnega seznama preizkušanih terjatev z dnem, ko upravitelj prejme poziv sodišča, naj predloži osnovni seznam preizkušanih terjatev. Upravitelj se na sklep lahko pritoži. V noveli so dodali tudi člen, ki opredeljuje, da mora dolžnik posredovati sodišču in upravitelju, poleg identifikacijskih podatkov, tudi kontaktne podatke, na katere je zagotovo dosegljiv (elektronski naslov, telefonska številka in poštni naslov, če je ta drugačen od naslova stalnega ali začasnega prebivališča) (ZFPPIPP-G, 305. člen).

Spremenil se je tudi 391. člen ZFPPIPP-G, ki ureja posebna pravila o izpodbojnosti pravnih dejanj dolžnika. Obdobje izpodbojnosti se v postopku osebnega stečaja s treh let podaljša na zadnjih pet let pred uvedbo postopka osebnega stečaja za pravne posle in druga pravna dejanja, ki jih je stečajni dolžnik sklenil v dobro osebe, ki ima v razmerju do njega položaj ožje povezane osebe in ožje povezane pravne osebe.

Člen, ki opredeljuje odpust obveznosti (399. člen ZFPPIPP-G), navaja, da odpust obveznosti ni dovoljen:

- če je bil stečajni dolžnik pravnomočno obsojen za kaznivo dejanje proti premoženju ali gospodarstvu (razen če je ta obsodba do poteka preizkusnega obdobja že izbrisana iz kazenske evidence ali če se do poteka preizkusnega obdobja izpolnijo pogoji za njen izbris na podlagi zakonske rehabilitacije);
- odpust obveznosti ni dovoljen, če se ugotovi, da ravnanja stečajnega dolžnika v zadnjih petih letih pred uvedbo postopka osebnega stečaja ali glede na njegov premoženjski položaj izhaja, da bi bil odpust obveznosti temu stečajnemu dolžniku v nasprotju z namenom odpusta obveznosti (zloraba pravice do odpusta obveznosti);

- če je stečajni dolžnik v zadnjih petih letih pred uvedbo postopka osebnega stečaja ali po njegovi uvedbi dal neresnične, nepravilne ali nepopolne podatke, ki jih davčni organ potrebuje za pobiranje davkov ali prispevkov;
- če lahko stečajni dolžnik glede na svoj premoženjski položaj v celoti izpolni svoje obveznosti.

Stečajni dolžnik lahko z ugovorom proti odpustu obveznosti uveljavlja, da je preizkusno obdobje predolgo. Upniki pa imajo rok za vložitev ugovora proti odpustu obveznosti do poteka preizkusnega obdobja (ZFPPIPP-G, 452. člen).

Novost je tudi podaljšan rok za vložitev tožbe za odpust obveznosti z dveh let na tri. Če upniki najdejo dolžnikovo premoženje, pridobljeno in prikrito pred odpustom obveznosti, lahko dosežejo razveljavitev odpusta obveznosti in začetek stečajnega postopka nad tem premoženjem. V takem primeru rok ni vezan na tri leta (ZFPPIPP-G, 497. člen).

2.6 OSEBNI STEČAJ V DRUGIH EVROPSKIH DRŽAVAH

V Evropi, za razliko od angloameriške prave ureditve, kjer se odpust dolžnikovih obveznosti dojema kot normalen, postavljajo evropske zakonodaje dolžnikom številne pogoje na poti do odpusta dolga. Predvsem se želijo izogniti morebitnim zlorabam instituta stečaja, zato lahko rečemo, da je v Evropi odpust obveznosti privilegij, ki si ga dolžnik mora zaslužiti, medtem ko je v ZDA odpust obveznosti že skoraj pravica (Varona, 2007, str. 15).

Dolžnik mora v večini evropskih držav skozi postopek pogajanj s svojimi upniki, da se dogovori o plačevanju obveznosti. Izvensodna pogajanja so v Nemčiji obvezna, drugje pa tudi prostovoljna (npr. Irska), nekatere države pa so izvensodna pogajanja izločile iz postopka stečaja, ker niso bila učinkovita (npr. Švedska). Po pogajanju sledijo postopki, ki so v vsaki državi različni, konec stečajnega postopka pa je predvidoma enak, to je odpust dolga dolžnika (Gerhardt, 2009, str. 16). Italija, za razliko od drugih evropskih držav, pa stečaja nad prezadolženim posameznikom sploh ne pozna oziroma ne prakticira (Varona, 2007, str. 21).

V veliko evropskih državah se dolžnik odreče svojemu premoženju med postopkom osebnega stečaja, da se iz izračunane vrednosti poplačajo upniki. Predpisi o likvidaciji dolžnikovega premoženja (in o izjemah izvzetih iz stečajne mase) se precej razlikujejo med državami, nimajo pa močnega vpliva na evropske obrestne mere. V Evropi, enako kot v ZDA, razlike med nacionalnimi insolventnimi zakoni nimajo vpliva na višino obrestnih mer pri najemanju hipotekarnih in potrošniških posojil (Gerhardt, 2009, str. 15).

Na področju insolventnega zakona se zadnja leta dogajajo spremembe. V ZDA pogoje stečaja zaostrejujejo, v Evropi se zahteve nižajo. V Veliki Britaniji so preizkusno obdobje za dolžnike skrajšali s 3 let na 12 mesecev, v Nemčiji s sedmih let na šest let, Francija je leta 2004 sprejela odločbo o popolnem odpustu dolga (Gerhardt, 2009, str. 15).

2.6.1 GERMANSKA PRAVNA DRUŽINA

Pri germanskih insolvenčnih postopkih je značilno, da se vsi dolžniki obravnavajo enako in da morajo zakonsko vsi zadostiti zahtevam, če želijo odpust dolga. Ta postopek se razlikuje od romanskih ureditev, kjer se postopek osebnega stečaja lahko razlikuje od dolžnika do dolžnika (Kilborn, 2007, *Out With the New, in With the Old*, str. 8).

Stečajni postopek se v vseh germanskih državah začne z izvensodnimi pogajanja med dolžnikom in upniki, kjer je višina dolžnikovega dohodka merilo, koliko dolga bo dolžnik moral odplačati in kakšen delež dolga se mu bo ob koncu postopka odpustil. Med dolžniki, z enakimi dohodki, se ne dela razlik, saj so zakonske določbe natančne in jasne. Če se upniki ne strinjajo z načrtom poravnave in pogajanja niso uspešna, sta na vrsti likvidacija dolžnikovega premoženja in preizkusno obdobje, ki v Avstriji traja sedem let, v Nemčiji šest let (Kilborn, 2007, *Out With the New, in With the Old*, str. 10).

V Avstriji so pri postopku stečaja potrošnika razvili edinstveno rešitev, ki se približuje romanskim insolvenčnim postopkom. Če je dolžnik zmožen predčasno plačati administrativne stroške postopka in polovico vseh nevarovanih terjatev, se mu preostali dolg lahko predčasno odpiše, če pa ne zmore plačati administrativnih stroškov in niti 10 odstotkov nezavarovanih terjatev, izgubi pravico do odpusta dolga. Nato sodišče lahko odloči, ali se dolžniku podaljša odplačilno obdobje še za tri leta ali se mu odobri takojšen odpust dolga. V primeru, da dolžnik po desetih letih še vedno ni odplačal 10 odstotkov vseh nezavarovanih terjatev, lahko sodišče odobri odpust dolžnikovega dolga. Po tem postopku se Avstrija ločuje od drugih germanskih držav (Kilborn, 2007, *Out With the New, in With the Old* str. 11).

Če nemške zakone primerjamo z insolvenčnimi zakoni v drugih državah, ima Nemčija dokaj dolgo preizkusno obdobje, zato zakonodaja predpisuje nagrado za dolžnika, ki šest let zdrži s sredstvi, ki mu omogočajo le golo preživetje. Če dolžnik izpolni vse, kar se mu naloži, dobi na koncu četrtega leta 10 odstotkov vrednosti prihodkov, ki so v stečajni masi in so bili ustvarjeni v tem letu preizkusnega obdobja. Nagrada ga čaka tudi ob koncu petega leta, in sicer 15 odstotkov letnih prihodkov, ob koncu šestega leta pa mu sodišče odpiše ostali dolg, kar se lahko zgodi le enkrat na deset let (Kilborn, 2007, *Out With the New, in With the Old* str. 79).

2.6.2 ROMANSKA PRAVNA DRUŽINA

Romanski sistemi se od drugih insolventnih sistemov v Evropi razlikujejo po tem, da sodišča po lastni presoji naložijo dolžnikom obveznosti, ki jih morajo izpolniti, če se želijo osvoboditi dolgova. Sodišča določijo trajanje odplačilnega načrta, vendar morajo upoštevati zakonska določila (Kilborn, 2007, *Two Decades, Three Key Questions, and Evolving Answers in European Consumer Insolvency Law: Responsibility, Discretion, and Sacrifice*, str. 10). Francija je bila leta 1989 prva država v romanski skupini, ki je prezadolženim potrošnikom nudila možnost stečaja. Poglavitni namen zakona je bil zagotavljanje formalne strukturirane pomoči pri zasebnih pogajanjih med upniki in dolžnikom. To je bila naloga veččlanske

komisije, kjer je Banka Francije v središču skozi vsa leta uspešno posredovala pri pogajanjih stečajnega postopka (Kilborn, 2007, *Two Decades, Three Key Questions, and Evolving Answers in European Consumer Insolvency Law: Responsibility, Discretion, and Sacrifice*, str. 8).

V Luksemburgu ima uradna služba za informiranje in svetovanje v primerih insolventnosti podobno vlogo, kot jo ima v Franciji komisija. V Belgiji lahko sodišče določi mediatorja, da naredi odplačilni načrt, ki ga predstavi stečajnim upnikom. Če se upniki ne strinjajo z načrtom, lahko sodišča v Belgiji in Luksemburgu sprejmejo podobne ukrepe, kot jih uporablja komisija v Franciji: znižanje obrestnih mer (celo odpust nekaterih vrst kazni in taks), podaljšanje odplačilnega obdobja, odlog dolžnikovih plačil. Odpust dolžnikovih dolgov v Luksemburgu ni mogoč (Kilborn, 2007, *Two Decades, Three Key Questions, and Evolving Answers in European Consumer Insolvency Law: Responsibility, Discretion, and Sacrifice*, str. 9).

V Belgiji je veljalo, da po preteku triletnega ali petletnega odplačilnega načrta lahko sodišče odpusti dolžnikove dolgove. Čeprav je zakon nalagal, da naj bi bili tega deležni le zelo zadolženi posamezniki, so sodišča omogočala delni ali celotni odpust dolga kar v 75 odstotkih primerov, kjer mediator ni dosegel, kar je želel. Vendar je z decembrom 2005 stopil v veljavo nov zakon, ki omogoča dolžnikom, ki v petih letih ne zmorejo odplačati niti dela svojih dolgov, takojšen odpust dolga (Kilborn, 2007, *Two Decades, Three Key Questions, and Evolving Answers in European Consumer Insolvency Law: Responsibility, Discretion, and Sacrifice*, str. 9).

2.6.3 SKANDINAVSKA PRAVNA DRUŽINA

V Evropi so bile skandinavske države prve, ki so v svoje pravo vpeljale institut osebnega stečaja in morda jim to predstavlja težavo pri omogočanju formalnega odpusta dolga potrošnikov. V primerjavi z drugimi poudarja skandinavski model stečaja rehabilitacijo insolventnega dolžnika (Kilborn, 2007, *Two Decades, Three Key Questions, and Evolving Answers in European Consumer Insolvency Law: Responsibility, Discretion, and Sacrifice*, str. 7).

V skandinavskih državah so značilni strogi začetki stečajnega postopka nad prezadolženim posameznikom. Vsak posameznik mora dokazati, da si zasluži odpust dolga. Je pa v skandinavskih državah odpust dolga privilegij, ki ga je lahko posameznik deležen le enkrat v življenju (Kilborn, 2007, *Comparative Consumer Bankruptcy*, str. 13)

Med skandinavskimi državami je bila Švedska zadnja, ki je insolvenčnemu postopku dodala odpust dolga, vendar je prva evropska država, ki je z letom 2007 odpravila neformalna pogajanja med dolžnikom in upniki kot uvodni del stečajnega postopka. Pred letom 2007 je stečajni postopek vseboval tri korake: postopek prostovoljnih neformalnih pogajanj z upniki, prisilno poravnavo in odplačilni načrt. Dolžnik, ki je izpolnil zahteve iz načrta in je odplačal del dolgov, se mu dolgovi izbrišejo, kljub temu, da ni dolgov odplačal v celoti. Po letu 2007 pa je švedsko insolvenčno pravo izločilo prvi in tretji korak. Dolžniku se ni bilo treba več

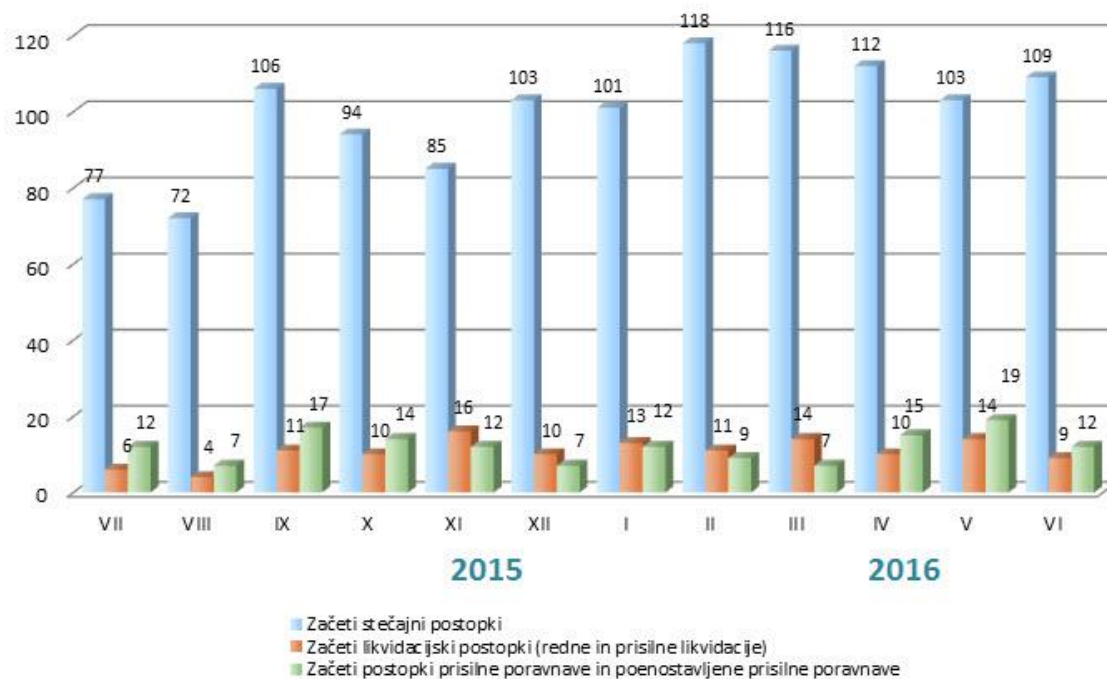
dogovarjati izvensodno z upniki, ker se je ta pogoj izkazal za zelo neuspešnega. Od leta 2007 dalje sodišča nimajo več pravne vloge v stečajnem postopku, ker je le-ta v domeni uradnega upravnega organa oziroma državne agencije za izvrševanje (»Kronofogdemyndigheten« okrajšano KFM). Sodišče še vedno sprejema pritožbe upnikov ali dolžnikov, vendar v večini primerov te pritožbe zavrnejo. Po sprejemu nove ureditve vse breme nosi KFM. Če KFM ugotovi, da je za dolžnika smiselno izpeljati stečajni postopek, potem se postopek lahko začne (Kilborn, 2007, Out With the New, in With the Old , str. 21).

3 PREGLED IN ANALIZA STATISTIČNIH PODATKOV

3.1 OSEBNI STEČAJI V SLOVENIJI

Slika 1 prikazuje stečajne postopke po mesecih, od leta 2015 (meseca julija) do leta 2016 (meseca junija). Število začelih stečajnih postopkov je proti koncu proučevanega obdobja naraščalo, trend pa je najvišji februarja in marca leta 2016. V prikazano število stečajnih postopkov so zajete gospodarske družbe, samostojni podjetniki in fizične osebe.

Slika 1: Število poslovnih subjektov z začeti postopki zaradi insolventnosti

Vir: AJPES (2016)

Tabela 1 prikazuje število začelih stečajnih postopkov in število izbranih subjektov iz poslovnega registra Slovenije zaradi končanih stečajnih postopkov po skupinah poslovnih subjektov v letu 2016. V letu 2016, do meseca julija, je bilo skupno začelih stečajnih postopkov za samostojne podjetnike 102, izbranih samostojnih podjetnikov iz registra zaradi stečaja pa je bilo 95. 10 fizičnih oseb je do julija 2016 začelo s stečajnim postopkom, medtem ko je bilo 15 fizičnih oseb izbranih iz registra zaradi stečaja. Marca in aprila je bilo v povprečju začelih največ stečajnih postopkov, pri samostojnih podjetnikih pa jih je v stečajni postopek vstopilo največ junija.

Tabela 1: Število začeti stečajnih postopkov in število izbranih subjektov iz poslovnega registra Slovenije zaradi končanih stečajnih postopkov po skupinah poslovnih subjektov v letu 2016

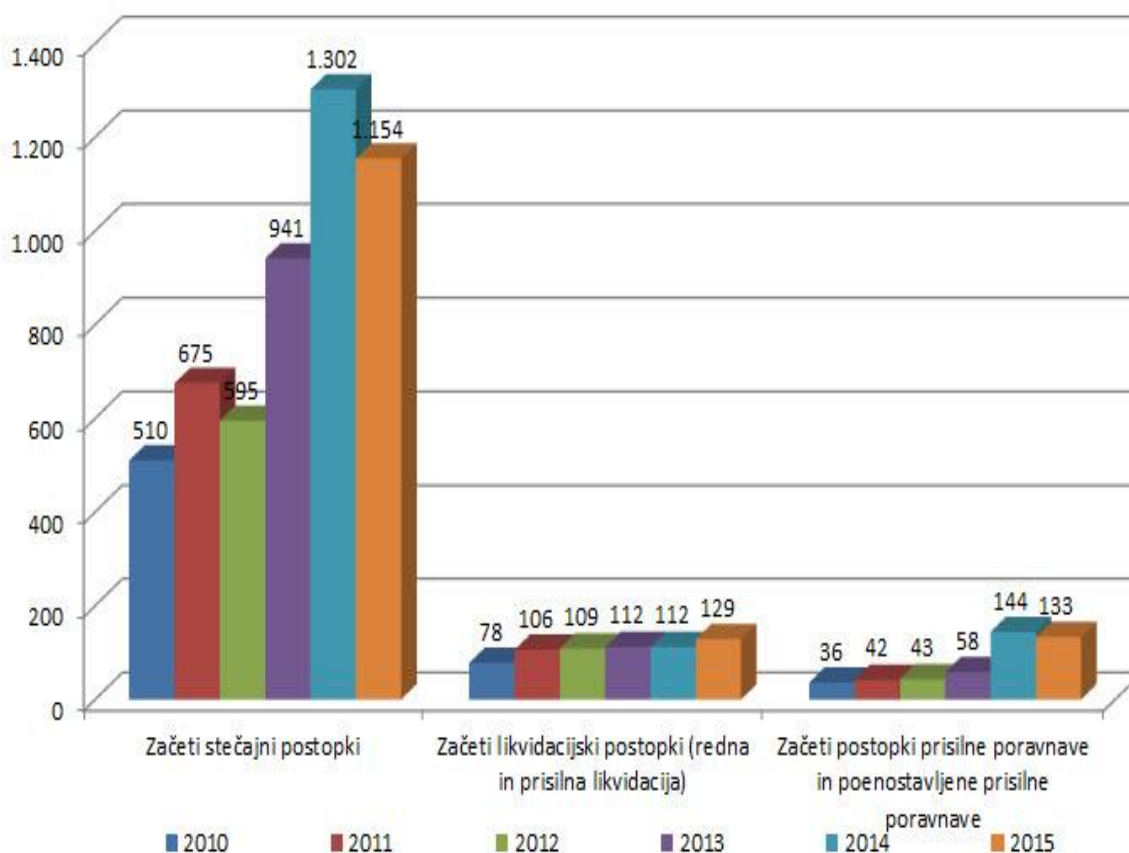
Mesec	Skupaj		Gospodarske družbe		Samostojni podjetniki posamezniki		Drugi	
	Začeti stečaj i	Izbrisi iz registra zaradi stečaja	Začeti stečaj i	Izbrisi iz registra zaradi stečaja	Začeti stečaj i	Izbrisi iz registra zaradi stečaja	Začeti stečaj i	Izbrisi iz registra zaradi stečaja
1	2 (4+6+8)	3 (5+7+9)	4	5	6	7	8	9
januar	101	64	87	47	13	13	1	4
februar	118	101	94	87	22	12	2	2
marec	116	102	97	80	18	19	1	3
april	112	109	97	90	13	16	2	3
maj	103	120	86	104	14	15	3	1
junij	109	113	86	91	22	20	1	2
Skupaj	659	609	547	499	102	95	10	15

Vir: AJPES (2016)

3.1.1 PRIMERJAVA PODATKOV O STEČAJNIH POSTOPKIH V SLOVENIJI

Slika 2 prikazuje začete stečajne postopke, začete likvidacijske postopke in začete postopke prisilne poravnave od leta 2010 do leta 2015. Leta 2010 (možnost osebnega stečaja je veljala že dve leti prej) je bilo začeti 510 stečajnih postopkov, potem pa je z leti število počasi naraščalo, leta 2014 pa je bilo začeti stečajnih postopkov v Sloveniji še enkrat več, in sicer 1302. Leta 2015 je število rahlo padlo, na 1154 začeti stečajnih postopkov. Tudi pri začeti likvidacijskih postopkih in postopkih prisilne poravnave je trend z leti počasi naraščal.

Slika 2: Število poslovnih subjektov z začetimi postopki zaradi insolventnosti v letih 2010 do 2015

Vir: AJPES (2016)

Tabela 2 prikazuje primerjavo med števili začetih stečajnih postopkov, od leta 2012 do leta 2015. Število je z leti naraščalo. Začetih stečajnih postopkov je bilo leta 2012 le 70, izbrisov iz registra zaradi stečaja pa 77. Leta 2013 je število začetih stečajev celo padlo na 50 in število izbrisov iz registra zaradi stečaja na 52. Število začetih stečajev je leta 2014 sunkovito naraslo in se v primerjavi s števili iz leta 2013 celo potrojilo. Leta 2014 je bilo začetih stečajnih postopkov 169, število izbrisov iz registra zaradi stečaja pa 156. Številke pa so se v letu 2015 zopet dvignile, in sicer je bilo začetih stečajnih postopkov 179, izbrisov iz registra zaradi stečaja pa 166. Tabela nam prikazuje, da z leti število osebnih stečajev narašča, in če podatke primerjamo s tabelo 1, ki prikazuje podatke za polovico leta 2016, lahko predpostavimo, da se bo krivulja števila osebnih stečajev zopet malo dvignila, saj je do julija 2016 začetih že 102 stečajev.

Tabela 2: Primerjava začeti stečajnih postopkov samostojnih podjetnikov in posameznikov po letih

Mesec	Samostojni podjetniki in posamezniki 2015		Samostojni podjetniki in posamezniki 2014		Samostojni podjetniki posamezniki 2013		Samostojni podjetniki in posamezniki 2012	
	Začeti stečaji	Izbris iz registra zaradi stečaja	Začeti stečaji	Izbris iz registra zaradi stečaja	Začeti stečaji	Izbris iz registra zaradi stečaja	Začeti stečaji	Izbris iz registra zaradi stečaja
januar	19	19	12	4	2	4	10	7
februar	23	11	10	8	3	2	6	11
marec	18	22	11	9	9	6	10	10
april	14	12	16	13	2	6	4	6
maj	15	19	13	15	5	3	7	5
junij	12	13	22	10	2	4	9	8
julij	15	10	17	18	6	4	5	7
avgust	12	12	8	19	2	1	6	8
september	12	9	15	14	2	3	2	2
oktober	13	11	17	22	5	7	5	3
november	11	16	16	12	5	6	1	3
december	15	12	12	12	4	6	5	7
Skupaj	179	166	169	156	50	52	70	77

Vir: AJPES (2016)

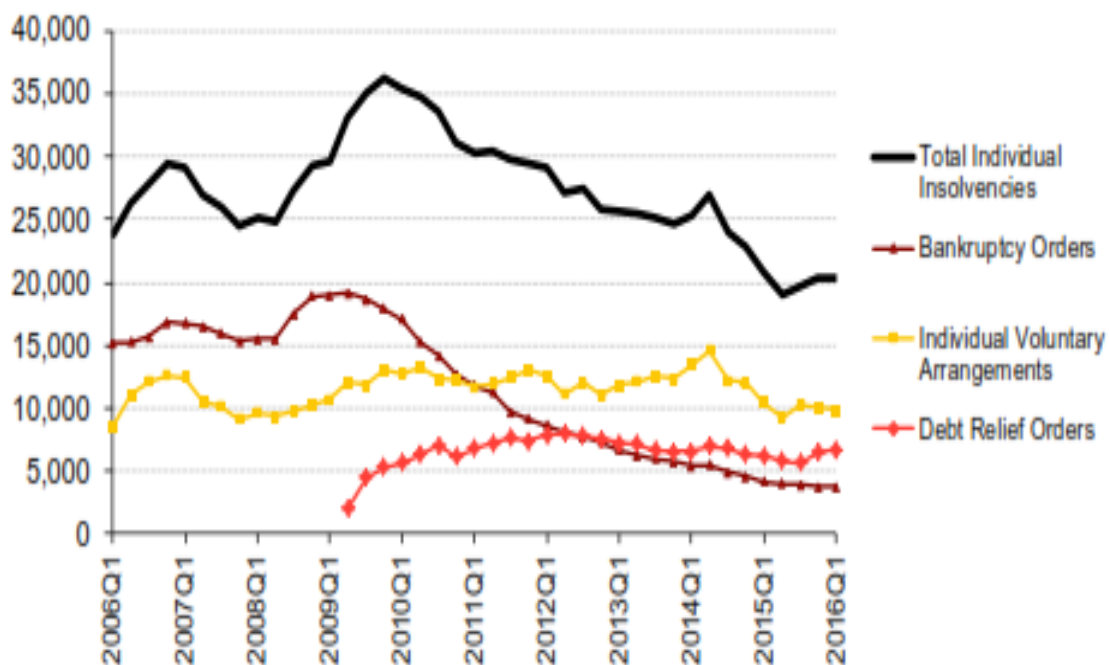
3.2 OSEBNI STEČAJI V EVROPI

Postopki osebnega stečaja se po različnih evropskih državah razlikujejo (nekaj primerov je opisanih v poglavju 2.6). Statistični podatki vseh držav niso povsod prosto dostopni. Spodaj sta prikazani dve izmed večjih in gospodarsko naprednih evropskih držav – Velika Britanija in Nemčija.

Slika 4 prikazuje osebne stečaje v Veliki Britaniji, prvo četrletje vsakega leta (od 2006 do 2016). Črna krivulja prikazuje osebne stečaje, temno rdeča krivulja prikazuje vloge za stečaje, rumena krivulja prikazuje individualna pogajanja in svetlo rdeča krivulja prikazuje odpust dolga. V prvih petih letih (od leta 2006 do 2011) je število osebnih stečajev naraščalo, nato pa je število začelo počasi upadati in leta 2016 je bilo v Veliki Britaniji manj stečajev kot leta 2006. Tudi vlog za stečaje je vsako leto manj. Individualna pogajanja se v povprečju dogajajo skozi vse desetletje

enako, edino krivulja odpusta dolga narašča. Do začetka leta 2009 krivulje za odpust dolga sploh ni, torej do takrat niso odpuščali dolgov, potem pa se krivulja vzpne in drži konstantno vrednost do leta 2016 (The Insolvency Service, 2016).

Slika 3: Osebni stečaji v Angliji po letih v prvem četrletju

Vir: The Insolvency Service (2016)

Tabela 3 prikazuje število insolventnih postopkov v Nemčiji od leta 2014 do prvega četrletja leta 2016. Skozi vsa leta se drži konstanta vloženi insolventnih postopkov, in sicer okoli 10.000 letno. Vendar se v stolpcu, kjer so prikazani insolventni postopki skupaj, vidi, da je število vloženi insolventnih postopkov od leta 2014 do 2016 rahlo padlo. Število stečajev samostojnih podjetnikov je v Nemčiji od leta 2014 do prve četrtine leta 2016 približno enako, okoli 1700 letno. Zanimivo je, da največ vlog za insolventne postopke v Nemčiji predstavlja prav osebni stečaj potrošnika. Število vloženi osebnih stečajev je od leta 2014 do 2016 padlo z nekje 7000 vlog letno na 6000 vlog letno. Majhen delež (v primerjavi z drugimi) predstavljajo insolventni postopki gospodarskih družb, ki se je od leta 2014 do 2016 zmanjšal, in sicer z 2000 na približno 1600 stečajev letno. Če primerjamo tabelo 3 s sliko 4, lahko vidimo, da ima Nemčija manj stečajev letno kot Velika Britanija. Velika Britanija je sicer večja država, vendar lahko sklepamo tudi, da je to posledica strožje zakonodaje Nemčije (DeStatis, 2016).

Tabela 3: Število insolventnih postopkov v Nemčiji po letih

Leto	Mesec	Število insolventnih postopkov			
		Skupaj	Gospodarske družbe	Potrošniki	Samostojni podjetniki
2016	Apr	10,657	1,882	6,755	1,697
	Mar	10,686	1,902	6,704	1,772
	Feb	10,314	1,842	6,526	1,637
	Jan	9,458	1,692	5,946	1,549
2015	Dec	10,628	1,854	6,815	1,654
	Nov	10,636	1,882	6,742	1,685
	Okt	10,994	1,996	6,918	1,738
	Sept	10,296	1,841	6,476	1,712
	Avg	9,939	1,807	6,152.	1,712
	Jul	11,245	2,187	6,927	1,821
	Jun	11,165	2,016	7,143	1,711
	Maj	9,857	1,761	6,171	1,649
	Apr	10,67	2,066	6,603	1,695
	Mar	12,058	2,097	7,708	1,931
	Feb	10,116	1,879	6,299	1,633
	Jan	10,079	1,739	6,397	1,645
2014	Dec	10,624	1,945	6,666	1,696
	Nov	10,794	1,816	7,022	1,642
	Okt	11,518	2,125	7,355	1,666
	Sept	10,927	2,054	6,861	1,697
	Avg	10,429	2,002	6,432	1,655
	Jul	12,476	2,111	8,007	1,997
	Jun	11,61	1,813	7,709	1,758
	Maj	11,027	1,932	7,112	1,661
	Apr	11,195	2,131	7,019	1,694
	Mar	11,451	2,054	7,358	1,715
	Feb	11,3	2,047	7,275	1,645
	Jan	11,52	2,055	7,482	1,647

Vir: DeStatis (2016)

4 EMPIRIČNI DEL

4.1 METODOLOŠKI PRISTOP

Pri raziskavi je bila uporabljena kvalitativna deskriptivna metoda raziskovanja v obliki polstrukturiranega intervjuja. Teoretični del diplomskega dela je bil oblikovan na podlagi študij in analiz obstoječe domače in tuje strokovne ter znanstvene literature. Iskanje podatkov je potekalo preko bibliografskih baz Cobiss.si in preko iskalnika Google. Literaturo smo iskali v slovenskem in angleškem jeziku. Ključne besede pri iskanju so bile osebni stečaj, novela zakona, ZFPPIPP, statistični podatki, osebni stečaj in osebni stečaj v Evropi.

Za izvedbo raziskave smo uporabili polstrukturirani intervju, ki smo ga opravili osebno s stečajnimi upravitelji. Intervjuje smo izvedli v njihovih pisarnah, in sicer na območju gorenjske in notranjske regije. Intervju je bil sestavljen iz 13 vprašanj, na podlagi katerih smo želeli pridobiti podatke o osebnih stečajih v Sloveniji, kako stečajni upravitelji gledajo na osebni stečaj, ali so že kdaj doživeli zlorabo osebnega stečaja in kako gledajo na novelo zakona ZFPPIPP. S prvima dvema vprašanjema smo želeli ugotoviti izkušnost stečajnih upraviteljev, kako dolgo so že stečajni upravitelji in koliko stečajev so do sedaj že vodili. Zanimalo nas je, kako zahtevno je voditi primer osebnega stečaja, kako se jim zdi oblikovan ZPPIPP, kaj menijo, da se bo spremenilo z novelo insolvenčnega zakona, ali menijo, da se lahko osebni stečaj zlorabi, ali so se v karieri kdaj srečali z zlorabo osebnega stečaja, kakšne so bile sankcije za zlorabo osebnega stečaja. Zanimalo nas je, kaj bo po njihovem mnenju prinesla novela ZPPIPP, ali menijo, da je zakon o osebnih stečajih bolje oblikovan v drugih evropskih državah, ali bo z novelo zakona onemogočena zloraba osebnega stečaja in katere ukrepe bi oni predlagali za poostreitev postopka osebnega stečaja.

4.2 IZVEDBA ANALIZE IN PREDSTAVITEV REZULTATOV

Raziskavo smo izvedli s štirimi stečajnimi upravitelji, v mirnem okolju, v pisarnah intervjuvancev, in sicer v obliki že predhodno pripravljenega intervjuja, na katerem so intervjuvanci odgovarjali na ustno postavljena vprašanja. Intervjuvanci so bili seznanjeni z namenom in s cilji raziskave, imeli pa so tudi možnost odklonitve ali prekinitve sodelovanja. Za preverjanje povedanega smo s privolitvijo udeležencev uporabili zvočni zapis, ki pomaga pri procesu poslušanja in omogoča nepopačen zapis pogovora (Vogrinc, 2008, str. 21). Zvočne zapise intervjujev smo dobesedno transkribirali. V nadaljevanju smo najprej določili samostojne kode posameznih besed ali besednih zvez, nato pa sorodne pojme združevali in na osnovi tega definirali še glavne kategorije (Vogrinc, 2008, str. 98–100). Teoretično razlago smo oblikovali tako, da smo s kodiranjem in kategoriziranjem besed iskali globlji pomen podatkov (Vogrinc, 2008, str. 62). Vsak intervju smo šifrirali. Vsaka transkripcija intervjuja je dobila oznako (A, B, C, D). Zaradi zagotavljanja varnosti identitete sodelujočih smo sklenili, da transkripcije intervjujev ne bodo priložene diplomskemu delu, hranili pa jih bomo v arhivu.

Pri analiziranju empiričnega gradiva smo oblikovali 13 kategorij, ki se tudi smiselno povezujejo. Mednje spadajo delovne izkušnje, obseg dela, zahtevnost stečaja, oblikovanost ZFPPIPP, novela ZFPPIPP, zloraba zakona, način zlorabe zakona, izkušnje z zlorabo zakona, sankcije zlorabe postopka osebnega stečaja, prispevek novele ZFPPIPP, ZFPPIPP v drugih evropskih državah, onemogočanje zlorabe osebnega stečaja in predlagani ukrepi za poostritev postopka osebnega stečaja. Kategorije so prikazane v tabeli 4, pri vsaki kategoriji pa so navedene še kode, ki jo opredeljujejo.

Tabela 4: Pregled kategorij in kod

Kategorija	Kode
Delovne izkušnje	Izkušnost Stečaj Licenca Samostojnost
Obseg dela	Vodenje Stečajni postopek Velik obseg dela Uspešno opravljanje dela
Zahtevnost stečaja	Zahtevno Trajanje postopka Vpliv dejavnikov Birokracija
Oblikovanost ZFPPIPP	Razbremenitev dolžnika Nesmiselno oblikovan Zavarovani prihodki Normiranje vprašanj
Novela ZFPPIPP	Brez bistvenih sprememb Dolgotrajnost postopka Nepravičnost Birokracija
Zloraba zakona	Možnost Preobremenjenost Nadzor Upniki
Način zlorabe zakona	Prenakazovanje Tuji bančni računi Manjše zlorabe Prenos premoženja
Izkušnje z zlorabo zakona	Malo zlorab Skrivanje premoženja Ponavljjanje postopkov osebnega stečaja Plačila na drug način

Sankcije zlorabe postopka osebnega stečaja	Nekaj primerov Ugovor zoper odpust obveznosti Zaključek postopka osebnega stečaja Nadaljevanje izvršilnih postopkov
Doprinosa novele ZFPPIPP	Brez učinka Strožji predpisi Brez učinkovitih sprememb Oteževanje stečajnega postopka
ZFPPIPP v drugih evropskih državah	Naprednejši Strožji pogoji Primerjava Predlog za odpis dolga
Onemogočanje zlorabe osebnega stečaja	Brez sprememb Pomanjkanje časa Drugačni ukrepi Poostreitev nadzora
Predlagani ukrepi za poostreitev postopka osebnega stečaja	Nujnost osebnega stečaja Poravnava ali odpis Zaostrovanje ni potrebno Dobro oblikovan zakon

Vir: Intervju (2016)

4.2.1 KATEGORIJA DELOVNE IZKUŠNJE

V kategoriji delovne izkušnje nas je zanimalo, kako dolgo intervjuvanci opravljajo poklic stečajnega upravitelja. Združili smo kode izkušenost, stečaj, licenca in samostojnost (tabela 4).

Intervjuvanci imajo s stečajem, osebnim stečajem in stečajnimi postopki kar nekaj izkušenj, eden od intervjuvancev skoraj 30 let, drugi pa 15 let, 10 let pa stečajna pomočnica, ki izdeluje licenco za samostojno vodenje postopkov.

A: »S stečajmi, sanacijami in prisilnimi poravnami se ukvarjam tam iz začetka 90 let to je; daleč pred uveljavitvijo osebnega stečaja. Deloma še po jugo zakonu, nato po ZPSL in sedaj po novem precej nepraktično napisanem in z vsemi dopolnili sedaj že G. Kmalu bo zmanjkalo abecede. Po profesiji sem delal v gospodarstvu in sem univerzitetni diplomirani ekonomist po starem sistemu in ne po bolonjskem.«

B: »S stečajmi se ukvarjam že od leta 2000, z licenco od 2003 dalje.«

C: »Sem stečajna pomočnica, zato samostojnega stečaja še nisem vodila, vendar zaradi velikega obsega dela stečajnega upravitelja imam dodeljenih nekaj primerov, ki jih vodim samostojno, pod nadzorom stečajnega upravitelja. Delo stečajne pomočnice opravljam štiri leta.«

D: »S stečajem sem se prvič srečala pred približno desetimi leti, od takrat sem vodila že kar nekaj postopkov.«

Tabela 5: Kategorija delovne izkušnje

Kategorija	Delovne izkušnje			
Kode	Izkušnost	Stečaj	Licenca	Samostojnost

Vir: Intervju (2016)

4.2.2 KATEGORIJA OBSEG DELA

V kategoriji obseg dela smo predstavili, koliko stečajnih postopkov so intervjuvanci vodili. Vsi imajo precej izkušenj z vodenjem stečajnih postopkov, tudi stečajna pomočnica, ki je vodila okoli 25 postopkov. Drugi intervjuvanci so vodili 100 postopkov ali več. Kategorija obseg dela zajema kode vodenje, stečajni postopek, velik obseg dela in uspešno opravljanje dela.

A: »Z osebnimi stečaji sem se srečal že od uveljavitve predpisa in sem jih imel preko 100.«

B: »Približno 150, od tega jih je 50 že zaključenih.«

C: »V štirih letih smo se v stečajni pisarni srečali z ogromno stečajev, okoli osemdeset. Sama trenutno, pod nadzorom upravitelja, vodim sedem primerov osebnih stečajev. V svoji delovni karieri sem vodila okoli 20 postopkov.«

D: »Vodila sem okoli 100 postopkov.«

Tabela 6: Kategorija obseg dela

Kategorija	Obseg dela			
Kode	Vodenje	Stečajni postopek	Velik obseg dela	Uspešno opravljanje dela

Vir: Intervju (2016)

4.2.3 KATEGORIJA ZAHTEVNOST STEČAJA

V kategoriji zahtevnost stečaja smo združili kode zahtevno, trajanje postopka, vpliv dejavnikov in birokracija. Trem intervjuvancem se vodenje stečajnega zdi kar zahtevno, enemu pa se stečajni postopek ne zdi zahteven, le dolgotrajen.

A: »Če se držimo predpisov, postopek ni zahteven, le veliko birokracije je prisotne.«

B: »Odkvisno od posamičnega primera, če obstoji premoženje, pravice ali druge terjatve, je kar zahtevno, v enostavnih primerih pa je vse skupaj velika birokracija po črki zakona.«

C: »Odkvisno od primera in koliko časa postopek traja.«

D: »Nekateri stečajni postopki so lahko zelo zahtevni, saj je vključeno veliko dejavnikov, ki vplivajo na postopek stečaja, to so npr. sodišče, upniki, upravitelj, okoliščine, premoženje, dolžnik ipd.«

Tabela 7: Kategorija zahtevnost stečaja

Kategorija	Zahtevnost stečaja			
Kode	Zahtevno	Trajanje postopka	Vpliv dejavnikov	birokracija

Vir: Intervju (2016)

4.2.4 KATEGORIJA OBLIKOVANOST ZFPPIPP

V kategoriji oblikovanost ZFPPIPP smo združili kode razbremenitev dolžnika, nesmiselno oblikovan, zavarovani prihodki in normiranje vprašanj. Intervjuvanci so mnenja, da je zakon oblikovan tako, da dolžniku omogoča ponovno zaživeti po odpustitvi dolgov, vendar je zakon preveč zapleten s preveč birokracije.

A: »Nisem še videl, da bi kdo opisal potrebo po osebnem stečaju. Fizična oseba (tu spadajo tudi podjetniki in samozaposleni) zaide v brezizhodni finančni položaj. Vzroki so različni: najetje posojila za adaptacije, gradnje itd. in nenadoma izguba službe (kar je danes normalno), podjetnik podizvajalec izgubi delo zaradi stečaja izvajalca in je za opremo najel kredit, čisto osebno pa fizična oseba ne more plačevati vseh položnic zaradi izgube službe, smrti zakonca itd. Te vse osebe (ne glede na vzrok insolventnosti) upniki terjajo, izterjujejo, zaradi izterjave in obresti obveznosti eksponentno rastejo. Taka oseba, če ne bi bilo instituta osebnega stečaja, lahko postane le klošar, četudi je stara 30 let. Saj mu vsak prihodek proti rubijo do smrti. Institut osebnega stečaja pa mu daje možnost, da se znebi starih dolgov in se po preteku nekaj let vrne v normalno življenje. Tako je že v stečaju del prihodkov zavarovan in že v stečaju začne z vračanjem v normalni tok. To je čisto na kratko.«

B: »Preveč normira vprašanja, ki so za profesionalno ravnanje in odgovornost upravitelja marginalnega pomena in poudarjajo pomen administriranja zaradi upravičevanja dela sodišč, četudi so zgolj rutinska ravnanja. Zato določena sodišča iščejo dlako v jajcu, da bi upravičila obstoj strokovnih sodelavcev – kandidatov za sodnike.«

C: »Zakon je oblikovan tako, da fizični ali pravni osebi pomaga ponovno zaživeti, po tem, ko je zapadel v dolgove, ki so zanj brezizhodni.«

D: »Zakon je na določenih delih nesmiseln in prevečkrat noveliran. Vendar se po končanem stečajnem postopku upniku odpišejo dolgovi, kar pomeni, da lahko ponovno zaživi normalno življenje, brez pritiskov upnikov.«

Tabela 8: Kategorija oblikovanost ZFPPIPP

Kategorija	Oblikovanost ZFPPIPP			
Kode	Razbremenitev dolžnika	Nesmiselno oblikovan	Zavarovani prihodki	Normiranje vprašanj

Vir: Intervju (2016)

4.2.5 KATEGORIJA NOVELA ZFPPIPP

V kategoriji novela ZFPPIPP smo združili kode brez bistvenih sprememb, dolgotrajnost postopka, nepravilnost in birokracija. Intervjuvanci so mnenja, da do bistvenih sprememb z novelo zakona ne bo prišlo, le da se bo postopek zavlekel in da se jim bo obseg dela povečal. Ena od intervjuvank je mnenja, da so v stečajnih postopkih nepravilni dolžniki, oziroma bi morali biti tudi tisti, ki imajo moč in veljavo v Sloveniji.

A: »Menim, da novela ne bo prinesla nobene bistvene spremembe.«

B: »Z zadnjo že sprejeto novelo nič bistvenega. Res so tako rekoč olajšali delo upraviteljev s poročili, ki naj bi bila na daljše obdobje, na upravitelje pa so prenesli še nove naloge od mnenja glede dolžine preizkusnega obdobja, pozive sodišču naj uredijo sklepe v skladu s spremembami etc. Še več papirnega dela.«

C: »S spremembo zakona se bo podaljšala preizkusna doba, tako da se bo postopek osebnega stečaja zavlekel še za nekaj časa.«

D: »S sprejetimi spremembami in novelo zakona gredo zopet proti malim dolžnikom in ljudi na robu preživetja vodijo skozi postopke, medtem ko pravi dolžniki, od katerih bi morali izterjati kupe denarja, niso sankcionirani.«

Tabela 9: Kategorija novela ZFPPIPP

Kategorija	Novela ZFPPIPP			
Kode	Brez bistvenih sprememb	Dolgotrajnost postopka	Nepravilnost	Birokracija

Vir: Intervju (2016)

4.2.6 KATEGORIJA ZLORABA ZAKONA

Kode možnost, preobremenjenost, nadzor, upniki smo združili v kategoriji zloraba zakona. Vsi intervjuvanci so mnenja, da je zakon možno zlorabiti, vendar z manjšimi kršitvami. Prvi intervjuvanec je mnenja, da so za zlorabe krivi tudi upniki, ki niso prej posegli v dolžnikove dolgove, drugi in četrti intervjuvanec sta mnenja, da so upravitelji preobremenjeni, tretji

intervjuvanec pa meni, da je nad postopkom stečaja prevelik nadzor, da bi se zlorabe lahko zgodile.

A: »V vsakem predpisu so pa tudi možnosti za zlorabe. Vendar tu so krivi tudi upniki, saj so vedeli za slabo stanje in niso ukrepali. Največkrat je to oseba, ki po institutu osebnega stečaja tam sploh ne gre in tudi ne v nobeno od prej naštetih potreb po osebnem stečaju. Take osebe so že največkrat vnaprej poznane.«

B: »Vsak zakon je mogoče zlorabiti, ker je tako, da kje ni tožnika, ni sodnika. Zaostrovanje pogojev v stečaju je krinka politike, ki pokriva slabo delujoč sistem v času, ko dolžnik z zadolževanjem in brez službe drvi v osebni stečaj ali pa na drugi strani nakazuje denar na račune v tujino. Upravitelji nismo socialni delavci niti FURS, ki bo moral odločno preprečevati anomalije sistema, ne pa se iti formaliste v skladu z zakonskimi določbami s poročili da so opravili svoje delo.«

C: »Manjše zlorabe so možne, kot je na primer delo na črno ipd., vendar kaj večjega že ni izvedljivega, saj ima sistem zelo velik nadzor nad stečajnim postopkom in slej ko prej ugotovi zlorabo, tudi če je že po končanem postopku, potem se dolg ne odpiše.«

D: »Zlorabe so možne, vendar zelo težko izvedljive oziroma morajo biti storjene ob pravem času. Lažje so izvedljive, če so stečajni upravitelji preobremenjeni.«

Tabela 10: Kategorija zloraba zakona

Kategorija	Zloraba zakona			
Kode	Možnost	Preobremenjenost	Nadzor	Upniki

Vir: Intervju (2016)

4.2.7 KATEGORIJA NAČINI ZLORABE ZAKONA

V kategoriji načini zlorabe zakona smo združevali kode prenakazovanje, tuji bančni računi, manjša zloraba in prenos premoženja. Intervjuvanci so mnenja, da se manjše zlorabe dogajajo, kot so prenos denarja na račun v tujini in prenos premoženja na druge osebe ipd., vendar zaradi onemogočenega vpogleda upravitelji ne morejo spremljati vsega.

A: »Največ zlorab je v prenakazovanju denarja na tuje banke, te pa za fizične osebe tudi sodiščem ne dajo podatkov (tu je primer Avstrija) in to bi morala urediti država. Manjše zlorabe so še v delu na črno doma ali preko meje v času stečaja itd. Tisti, ki so pa imeli dobre svetovalce, so prenesli premoženje na sorodnike, počakali tri, sedaj bo potrebno pet let, v tem času zavlačevali s plačili. To glede na naše pritožbene čase ni problematično, in nato šli v stečaj.«

B: »Pojasnjeno v prejšnji točki, žal je problem, da zaradi par razvpitih primerov, ki so zreli za kriminalistične in sodne sankcije pred stečajem in predstavljajo subjektivno ocenjeno 3

–5 % stečajev, je večina na slabem glasu – s prejemki, ki jih dobivajo, pa niti slučajno ne morejo preživeti.«

C: »Ko se zgodijo zlorabe, so to največkrat delo na črno, premik denarja na druge račune, sklepanje poslov brez vednosti upravitelja (mobilni telefoni ipd.)«

D: »Zlorabe so se vedno dogajale in se bodo, dokler država ne bo imela vpogleda tudi v račune v tujih državah. Največ zlorab se dogaja s prenakazovanjem denarja na tuje račune.«

Tabela 11: Kategorija načini zlorabe zakona

Kategorija	Načini zlorabe zakona			
Kode	Prenakazovanje	Tuji bančni računi	Manjše zlorabe	Prenos premoženja

Vir: Intervju (2016)

4.2.8 KATEGORIJA IZKUŠNJE Z ZLORABO ZAKONA

Kode malo zlorab, skrivanje premoženja, ponavljanje postopkov osebnega stečaja in plačila na drug račun smo združevali v kategoriji izkušnje z zlorabo. Nihče od intervjuvancev nima izkušenj z resno zlorabo postopka, intervjuvanci A, B in D imajo izkušnje z manjšimi zlorabami stečajnega postopka, intervjuvanka D pa nima izkušenj z zlorabo.

A: »Tu sem spet drugačnega mnenja od zakonodajalca in večine. Teh zlorab je zelo malo, ker manjše zlorabe (avto, del stare hiše) jaz ne štejem za velik greh.«

B: »Na isti način, kot so živeli pred stečajem – plačila na drug račun, skrivanje premoženja, ponavljanje postopkov osebnega stečaja etc. Domišljija nima meja, upravitelji pa ne moremo dnevno nadzorovati po 100 dolžnikov, ki vsak po svoje rešuje svoje preživetje (za 710,25 EUR po tarifi za čas od dveh do petih let).«

C: »Do sedaj še nimam izkušnje s primerom zlorabe stečajnega postopka.«

D: »Manjše zlorabe so se dogajale, na primer zatajitev oziroma prepis premoženja, delo na črno. Nisem pa še doživela take zlorabe postopka, ki bi bila potrebna sankcije.«

Tabela 12: Kategorija izkušnje z zlorabo zakona

Kategorija	Izkušnje z zlorabo zakona			
Kode	Malo zlorab	Skrivanje premoženja	Ponavljjanje postopkov osebnega stečaja	Plačila na drug račun

Vir: Intervju (2016)

4.2.9 KATEGORIJA SANKCIJE ZLORABE POSTOPKA OSEBNEGA STEČAJA

V kategoriji sankcije zlorabe postopka osebnega stečaja smo združili kode nekaj primerov, ugovor zoper odpust obveznosti, zaključek postopka osebnega stečaja in nadaljevanje izvršilnih postopkov. Nihče od intervjuvancev ne meni, da prihaja do resnih zlorab v postopkih osebnega stečaja. Sankcije za zlorabo so, da se obveznosti ne odpišejo, se zaključijo postopek osebnega stečaja in se nadaljujejo izvršilni postopki.

A: »Bolj je problematičnih samo nekaj primerov v Sloveniji (tri do pet), za te pa bi morala poskrbeti država že prej preko sodnega in finančnega sistema, pa zaradi splošne koristi (skupne) ni.«

B: »Ugovor zoper odpust obveznosti, zaključek postopka osebnega stečaja in nadaljevanje izvršilnih postopkov. Običajno je tako, da se izvršbe prekinejo zaradi stečaja, upniki pa čez par let ugotovijo, da lahko z njimi nadaljujejo, ker ni odpusta. S tem si je dolžnik pridobil kakšno leto miru.«

C: »Sankcije za majhne kršitve niso drastične, najhuje, kar se lahko dolžniku zgodi, je, da se upniki pritožijo zoper odpust dolga.«

D: »Če se upniki pritožijo zoper odpust dolga, dolžniku dolg po končanem stečajnem postopku še vedno ostane, premoženje, ki ga je skril in je bilo kasneje najdeno, postane zopet izterljivo in tako se dolžniki vrtijo v začaranem krogu.«

Tabela 13: Kategorija sankcije zlorabe postopka osebnega stečaja

Kategorija	Sankcije zlorabe postopka osebnega stečaja			
Kode	Nekaj primerov	Ugovor zoper odpust obveznosti	Zaključek postopka osebnega stečaja	Nadaljevanje izvršilnih postopkov

Vir: Intervju (2016)

4.2.10 KATEGORIJA DOPRINOS NOVELE ZFPPIPP

Kode brez učinka, strožji predpisi, brez učinkovitih sprememb in oteževanje stečajnega postopka smo združevali v kategoriji doprinos novele ZFPPIPP. Intervjuvanec A je mnenja, da novela ne bo imela nobenega učinka, celo negativne spremembe. Tudi intervjuvanec B in D menita, da bo novela samo dodatno otežila delo upraviteljem. Intervjuvanec C pa navaja, da novela ne bo prinesla sprememb.

A: »Nova novela je prinesla daljše obdobje za preverjanje, večje rubljenje prihodkov oz. prihodkov iz dela. Glede večje izterjave iz prihodkov v stečaju imam spet drugačno mnenje. Država zagotavlja vsem predujem za začetek osebnega stečaja, da bi pa vsaj nekaj nazaj dobila, bo pa sedaj rubila več. Od tega ne bodo dobili niti upravitelji niti upniki nič več, ker se prvo pokrijejo stroški, nato vrne državni predujem. Pa še osebe v stečaju ne bodo

zainteresirane za zaposlitev, raje bo počakal konec stečaja na socialni pomoči in večjem delu na črno. Tako od spremembe ne pričakujem nobenega učinka, prej negativno.»

B: *»Vsaka novela bolj zavezuje roke upraviteljem pri delu, povečuje nadzor nad njimi in seveda zaostre kazenske sankcije. Če bi te veljale za osebe, ki so zavestno izčrpala podjetja, so se pretirano zadolževala in zavestno zavajala upnike, bi bilo to drugače, seveda pa so za to proti ustavne določbe. Zato kakršna koli novela izkustveno ne bo usmerjena v pravo smer, razen če se s tem ne bo pričel ukvarjati nekdo tretji, ki ne bo odvisen od domačega sistema.»*

C: *»Mislim, da novela ne bo prinesla nobenih drastičnih sprememb, razen podaljšanje preizkusne dobe.»*

D: *»Spremembe v novelah do sedaj še niso prinesle nobenih posebnih novosti, ki bi imele pozitiven vpliv na dolžnika ali upnika, temveč samo podaljšujejo in otežujejo postopke osebnega stečaja.»*

Tabela 14: Kategorija doprinos novele ZFPPIPP

Kategorija	Doprinos novele ZFPPIPP			
Kode	Brez učinka	Strožji predpisi	Brez učinkovitih sprememb	Oteževanje stečajnega postopka

Vir: Intervju (2016)

4.2.11 KATEGORIJA ZFPPIPP V DRUGIH EVROPSKIH DRŽAVAH

V kategoriji ZFPPIPP v drugih evropskih državah smo združili kode naprednejši, strožji pogoji, primerjava in predlog za odpis. Intervjuvanci niso podali konkretnih primerjav, saj je zato potrebno dobro poznavanje zakona. Navedli so, da imajo v nekaterih evropskih državah, kot sta npr. Avstrija in Nemčija, strožje pogoje in da je sistem v Sloveniji zastarel.

A: *»V nekaterih državah je postopek nekoliko drugačen. Namreč ob prijavi terjatev se pošlje vsem predlog za določen odpis (tudi 90–95 %) in če se strinjajo, to razliko plača dolžnik v nekaj letih.»*

B: *»Vsak se hvali po svoje in ima svoj sistem nagrajevanja. Slovenski sistem z res zastarelim načinom nagrajevanja (včasih - v Jugoslaviji je bila to častna funkcija, ker so stečaje vodili izkušeni kadri, ki so bili redno zaposleni in imeli redne prejemke. Zato tako imenovana 'nagrada', ki ni nagrada, ampak plačilo za opravljeno delo, za preživetje pa moraš imeti še druge prihodke. Eden znanih upraviteljev je nedavno na izobraževanju dejal, da smo plačani na treh osnovah (otv. poročilo, preizkus terjatev in unovčevanje in delitve stečajne mase), zakonodajalci pa si izmišljujejo kup stvari, za katere so redno zaposleni plačani, mi pa nikoli. In tega je dnevno seveda vedno več.»*

C: »Menim, da ima vsaka država zase najboljše urejen stečajni postopek in zakon, ki stečajni postopek ureja. V Avstriji in Nemčiji imajo daljšo preizkusno dobo, vendar mislim, da imajo med samim stečajnim postopkom dolžniki boljše pogoje.«

D: »V Sloveniji imamo zakonodajo, ki se zgleduje po drugih evropskih državah. Za dejanske razlike bi morali narediti primerjavo zakonov o insolventnosti med evropskimi državami.«

Tabela 15: Kategorija ZFPPIPP v drugih evropskih državah

Kategorija	ZFPPIPP v drugih evropskih državah			
Kode	Naprednejši	Strožji pogoji	Primerjava	Predlog za odpis

Vir: Intervju (2016)

4.2.12 KATEGORIJA ONEMOGOČANJE ZLORABE OSEBNEGA STEČAJA

V kategoriji onemogočanje zlorabe osebnega stečaja smo združili kode brez sprememb, pomanjkanje časa, drugačni ukrepi in poostretev nadzora. Vsi intervjuvanci so mnenja, da zaradi novele Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju ne bo onemogočena zloraba osebnega stečaja, saj se zaradi novele ne bo poostiril nadzor nad dolžniki, upravitelji pa so preobremenjeni, da bi lahko stalno nadzirali dolžnike.

A: »Manjše zlorabe (delo na črno, prenosi manjših stvari itd.) niso tak greh, da bi zaradi njih morali zaostri zakonodajo. Niso to kriminalci, pač pa le ljudje, ki so prišli na rob in bi radi spet zaživel. Tistih nekaj večjih pa bi morala država najti drugačen način za reševanje.«

B: »Ne, sem že pojasnil. Pojavile se bodo nove oblike, ki jih sistem pred pričetkom stečaja ne bo znal preprečiti, nas pa bodo naredili za grešne kozle oz. tiste, ki moramo ugotoviti, kar niso kriminalisti ali sodišče etc.«

C: »Mislim, da je nadzor, ki se izvaja nad dolžniki med samim postopkom, nekonstanten, zaradi pomanjkanja časa, ker imajo upravitelji naloženega preveč dela. Zlorabe, ki so se dogajale prej, se bodo tudi z novelo zakona, saj se zaradi novele nadzor ne bo nič poostiril.«

D: »Zaradi novele se zlorabe sigurno ne bodo zmanjšale. Proti zlorabam osebnega stečaja bi morala država sprejeti drugačne ukrepe.«

Tabela 16: Kategorija onemogočanje zlorabe osebnega stečaja

Kategorija	Onemogočanje zlorabe osebnega stečaja			
Kode	Brez sprememb	Pomanjkanje časa	Drugačni ukrepi	Poostretev nadzora

Vir: Intervju (2016)

4.2.13 KATEGORIJA PREDLAGANI UKREPI ZA POOSTRITEV POSTOKA OSEBNEGA STEČAJA

V kategoriji predlagani ukrepi za poostritev postopka osebnega stečaja smo združili kode nujnost osebnega stečaja, poravnava ali odpis, zaostrovanje postopka, dobro oblikovan zakon. Noben intervjuvanec ne meni, da je treba postopek osebnega stečaja poostriti. Intervjuvanec A meni, da bi bilo dobro uvesti ukrep poravnave ali odpis dolga, intervjuvanec D pa bi poostritve izvedel z večjim številom upraviteljev.

A: »Osebni stečaj je nujen in mislim, da je kar dobro urejen, čeprav je ogromno poizvedovanja (zbiranja podatkov) in dela z njim. Nujno je urediti, predvsem za fizične osebe, neko poravnavo ali morda kar odpis (na osnovi podatkov), saj velikokrat so dolgovi le nekoliko večji od plačanega državnega predujma. Postopka zaostrovati ni potrebno.«

B: »Žal tipično slovensko razmišljanje v aktualnem obdobju. Sankcija na sankcijo, država pa načrtno vedno večji del ljudi peha v revščino, kriminalizacijo etc. Ko bodo ti sistemi delovali drugače, namesto da mi dolžniki tožijo, da 10 dni pred pokojnino ali prejemki nimajo za kruh, tudi ne bo potrebno sankcionirati tovrstnega obnašanja. Izvzeti so pogoltni in brezkompromisni podjetniki, ki živijo na delu teh ljudi in so družbeno spoštovani. Te naj pa malo bolj profesionalno pogleda FURS ..., da ne napišem še kaj drugega, seveda pred osebnim stečajem.«

C: »Če bi postopek poostrili, bi bili dolžniki še pod večjo presijo, kot so, zato menim, naj ubere država drugačne ukrepe in ne zaostrovanje postopka osebnega stečaja.«

D: »Menim, da je ZFPPIPP dobro oblikovan, kar se tiče zaostrovanje postopka, bi ga morali zaostriti le v tolikšni meri, da bi bilo zadosti stečajnih upraviteljev za določeno število dolžnikov.«

Tabela 17: Kategorija poostritev postopka osebnega stečaja

Kategorija	Poostritev postopka osebnega stečaja			
Kode	Nujnost osebnega stečaja	Poravnava ali odpis	Zaostrovanje ni potrebno	Dobro oblikovan zakon

Vir: Intervju (2016)

5 RAZPRAVA

Osebni stečaj je nujno potreben institut, saj prezadolženim posameznikom omogoča ponovno finančno stabilnost in jih reši pred izvršilnimi postopki, ki jim v nasprotnem primeru pretijo neprenehoma.

Novela insolvenčnega zakona je bila potrjena zaradi varovalk, s katerimi se bo nepoštenim dolžnikom preprečil odpust obveznosti, za socialno ogrožene pa se bodo roki skrajšali. Institut stečaja naj bi se spremenil v dveh elementih, in sicer naj bi se omejevala možnost zlorab odpusta obveznosti in dopuščalo skrajšanje preizkusnega obdobja za socialno ogrožene dolžnike. Novela podaljšuje roke za vložitev ugovora proti odpustu obveznosti z dveh na tri leta, obdobje izpodbijanja pravnih dejanj pa s treh na pet let. Za socialno ogrožene je možno tudi skrajšano preizkusno obdobje. Na novo je uvedena tudi klavzula, ki sodišču omogoča presojo, ali je odpust obveznosti dolžnika upravičen.

V diplomskem delu smo intervjuvali štiri različne stečajne upravitelje. Na podlagi intervjuja smo želeli videti njihov pogled na stečajni postopek, kako mislijo, da je oblikovan zakon, v kolikšni meri mislijo, da prihaja do zlorab stečajnega postopka, kaj so najpogostejše zlorabe stečajnega postopka, kaj bo prinesla novela zakona o insolvenčnem postopku in kako menijo, da je stečajni postopek urejen v drugih evropskih državah.

Na podlagi postavljanja kategorij in kodiranja transkriptov intervjujev smo prišli do rezultatov. Vsi so stečajni upravitelji že najmanj desetletje, najizkušenejši posel stečajnega upravitelja opravlja že celo trideset let, le ena intervjuvanka je pomočnica stečajnega upravitelja, vendar sama že vodi nekaj postopkov in se vsakodnevno srečuje s postopkom osebnega stečaja že štiri leta. Vsi upravitelji so vodili okoli 100 stečajnih postopkov, pomočnica stečajnega upravitelja pa okoli 20. Na podlagi postavljenih kod smo ugotovili, da imajo intervjuvanci veliko izkušenj z vodenjem osebnega stečaja.

Intervjuvancem se sam postopek osebnega stečaja ne zdi pretirano zahteven, vendar se ustavi pri birokraciji, ki zavlačuje sam postopek osebnega stečaja. Naslednja novela zakona bi morda lahko uvedla spremembe tudi v tej smeri, kako olajšati upraviteljem delo s papirologijo. Znano je, da se sodni postopki vlečejo ravno zaradi papirologije. Z organizacijo birokracije bi se postopek upravitelja olajšal in bi lahko več časa posvetil dolžnikom in njihovim dejanjem.

Intervjuvancem se zdi, da je ZFPPIPP oblikovan dobro, vendar so nekateri člani po njihovem mnenju nesmiselni in da so vprašanja, ki jih postavlja zakon, nesmiselna. Pri naslednjem oblikovanju zakona bi lahko poslanci vključili deset stečajnih upraviteljev, ki imajo izkušnje na terenu in dejansko vedo, kje so pomanjkljivosti, ter bi zakon dopolnili skupaj. Vsi upravitelji pa so mnenja, da zakon ponovno omogoča življenje prezadolženim posameznikom.

Intervjuvanci so mnenja, da novela zakona ne bo prinesla nobenih vidnih sprememb v postopek osebnega stečaja. Navajajo, da že z zadnjo sprejeto novelo ni bilo bistvenih

sprememb, temveč so samo upraviteljem naložili dodatne naloge in več papirnega dela. Menijo, da z novelami zakona ciljajo samo na ljudi, ki so na robu preživetja in ne na resnično manipulatorske in zakonu nasprotujoče posameznike. Predlog za izboljšanje novele zakona smo navedli že v prejšnji točki, in sicer prisotnost desetih najboljših stečajnih upraviteljev pri oblikovanju zakona ter upoštevanje njihovih predlogov s terena.

V kategoriji zloraba zakona smo želeli poizvedeti o izkušnjah in stališčih intervjuvancev glede zlorabe stečajnega postopka. Navajajo, da so zlorabe možne v vsakem postopku, vendar so zelo težko izvedljive. Menijo, da je zaostrovanje pogojev v stečaju krinka, ki pokriva slabo delujoč sistem, ko dolžnik nima osnovnih sredstev za preživetje. Manjše zlorabe, kot so delo na črno in podobno, ne štejejo kot hudo kršitev, ki bi morala biti nujno sankcionirana in so na strani dolžnikov. Zlorabe postopka osebnega stečaja se največkrat dogajajo v obliki prenakazovanja denarja na tuje banke, dela na črno, prenosa premoženja na druge ipd. Da se hude kršitve ne bi dogajale, predlagamo, da poleg stečajnih upraviteljev postopek osebnega stečaja posameznega dolžnika preveri še zunanji strokovni izvedenec, ki lahko morda odkrije zlorabo, ki je upravitelj zaradi prevelike količine dela ne vidi.

Sankcije, ki doletijo dolžnike, ki zlorabijo postopek osebnega stečaja, so ugovor zoper odpust obveznosti, zaključek postopka osebnega stečaja in nadaljevanje izvršilnih postopkov, vendar so upravitelji mnenja, da v Sloveniji ni težava v malih dolžnikih, temveč v samo nekaj primerih, ki so zloglasni zaradi svojega finančnega ozadja.

Kot smo že omenili, intervjuvanci ne menijo, da bo novela zakona ZFPPIPP kaj prinesla. Menijo, da bodo vpeljane spremembe brez učinka, da so se predpisi zaostri in bo zaradi tega stečajni postopek otežen. Intervjuvanci celo menijo, da bodo nekatere spremembe imele negativen učinek. Navedli so, da imajo z vsako novelo zakona bolj zvezane roke.

Intervjuvanci menijo, da je ZFPPIPP v Sloveniji zastarel, če ga primerjamo z drugimi evropskimi državami. Izpostavili so Avstrijo in Nemčijo, ker imata strožje pogoje pri postopku osebnega stečaja, vendar ne težje izvedljive. Pri oblikovanju naslednje novele bi morda izvedenec moral natančno pregledati zakone vseh sosednjih držav in iz njih povzeti prednosti, ki bi jih lahko implementirali v slovenski zakon. Tako bi preverjene postopke vpeljali v lastni sistem.

Intervjuvanci menijo, da z novelo zakona zlorabe stečajnega postopka ne bodo onemogočene, ker se bodo pojavile nove oblike. Menijo, da manjše zlorabe niso tak greh, zaradi katerih bi bilo treba zaostrovati zakonodajo. Poudarjajo, da je za preprečevanje zlorab premalo zunanjega nadzora nad dolžniki, saj zakonsko določeno upravitelj ne more pogledati, ali ima dolžnik odprt transakcijski račun v Avstriji in koliko prilivov se zgodi na ta račun.

Insolvenčnega postopka intervjuvanci ne bi zaostrovali, saj navajajo, da so običajno v postopkih ljudje, ki imajo komaj za preživetje in se želijo razbremeniti dolgov z odpisom. Postopek bi lahko poostri edino z več upravitelji, ki bi nadzorovali en postopek (seveda odvisno tudi od zahtevnosti in obsežnosti posamičnega primera).

6 ZAKLJUČEK

V diplomskem delu je bilo na podlagi kvalitativne raziskave ugotovljeno, da novela Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju ne bo prinesla nobenih drastičnih sprememb v samem postopku osebnega stečaja in zaradi novele se po vsej verjetnosti tudi zlorabe postopka ne bodo izboljšale, saj država še vedno nima vpogleda v bančne račune, odprte pri bankah v tujini.

Zaradi finančnega stanja posameznikov v Sloveniji je vedno več posameznikov v insolvenčnih postopkih, kar kažejo tudi statistični podatki, ki prikazujejo stanje osebnih stečajev od leta 2010 do leta 2015. Ker bo stečajnih postopkov vedno več, upraviteljev pa toliko, kot jih je, bodo postali še bolj preobremenjeni in stečajni postopki bodo še manj nadzorovani.

V diplomskem delu smo postavili dve hipotezi, prva je bila, da bo novela Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju onemogočala zlorabo osebnega stečaja. Hipotezo zavrnamo, saj novela ne bo omogočala zlorabe. Novela je zaostriła pogoje osebnega stečaja, zaradi tega ne bo nič manj zlorab, sploh tistih, ki se dogajajo v tujini in brez vednosti stečajnih upraviteljev in sodišča. Druga hipoteza je bila, da ima Zakon o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju določene pomanjkljivosti. Hipotezo lahko sprejmemo in na podlagi raziskave trdimo, da zakon ima določene pomanjkljivosti, ki bi jih lahko z natančnim preučevanjem zakonov odpravili.

Predlogi, ki jih navajamo za izboljšanje stečajnega postopka, so, da se pri oblikovanju naslednje novele ZFPPIPP vključi deset stečajnih upraviteljev, ki bodo podali svoje predloge s terena in jih vpeljali v zakon, da se natančno pregledajo vsi evropski zakoni (in se za vsako državo zagotovi tolmača, ki bo zakone prevedel) in se njihove prednosti vpeljejo v slovenski zakon, da se za socialno preobremenjene in ljudi v stiski uvede takojšen odpust dolga ali neke vrste poravnava, da se stečajne upravitelje razbremeni z birokracijo in se morda vpelje kakšen dodatni nadzor v stečajni postopek posameznika. Morda bi bilo zakon treba tudi kje zaostri, in sicer za dolžnike, ki ga znajo spretno izkoriščati.

Omejitev, ki jo lahko navedemo pri raziskavi, je, da je število udeleženih intervjuvancev nizko, zato je odgovarjanje lahko subjektivno.

Za nadaljnjo raziskavo bi bila lahko izvedena natančna primerjava slovenskega insolvenčnega zakona z zakoni drugih evropskih držav, kjer bi bile osvetljene prednosti, ki bi jih lahko vpeljali v naš zakon. Na podlagi raziskave bi se lahko oblikoval predlog novele zakona, ki bi ga predali poslancem za vpogled in bi odražal dejansko stanje osebnega stečaja, ter sprememb, ki jih zakon potrebuje.

LITERATURA IN VIRI

LITERATURA

1. Antolinc, T. (2010). *Osebni stečaj*. Diplomsko delo. Ekonomsko-poslovna fakulteta, Univerza v Mariboru.
2. Ivanjko, Š. (2008). Osebni stečaj in sodna oprostitev dolgov. *Večer*, 11(1), str. 3–5.
3. Kilborn, J., J. 2007b. *Comparative Consumer Bankruptcy*. Durham: Carolina Academic Press.
4. Varanelli, L. (2008). Pasti in nevarnost osebnega stečaja, *Pravna praksa*, 33, str. 6–8.
5. Murgel, J. (2009). ZFPPIPP: Poprodna faza postopka osebnega stečaja. *Pravna praksa*, 19, str. 1–8.
6. Štravs, S. (2009). *Osebni stečaj – institut, ki ga mora poznati samostojni podjetnik*. Obrtno podjetniška zbornica, Murska Sobota.
7. Vogrinc, J. (2008). *Kvalitativno raziskovanje na raziskovalnem področju*. Ljubljana: Pedagoška fakulteta.

VIRI

1. AJPES. (2016). *eObjave v postopkih zaradi insolventnosti*. Pridobljeno 15. julija 2016 iz http://www.ajpes.si/Uradne_objave/eObjave_v_postopkih_zaradi_insolventnosti/stevilo_postopkov.
2. Ferk, B. (2009). *Kazalniki in merjenje (pre)zadolženosti posameznikov oz. gospodinjev*. Pridobljeno 16. junija 2016 iz http://www.stat.si/StatDnevi2009/Docs/Ferk-Zadol%C5%BEenost_prispevek.pdf.
3. Gerhardt, M. (2009). *Consumer Bankruptcy Regimes and Credit Default in the US and Europe (a comparative study)*. Centre for European Policy Studies. Pridobljeno 10. julija 2016 iz <http://www.ceps.eu/files/book/1887.pdf>.

4. DeStatis. (2016). *Insolvencies*. Pridobljeno 05. julija iz <https://www.destatis.de/EN/FactsFigures/Indicators/ShortTermIndicators/Insolvencies/ins110.html>.
5. Klačinski, M. (2009). *Osebni stečaj-novost v Sloveniji*. Pridobljeno 16. junija 2016 iz <http://www.academia.si/clanek/136-osebni-stecaj-novost-v-sloveniji/stran-1.html>.
6. Kilborn, J., J. (2007a). Out With the New, in With the Old: As Sweden Aggressively Streamlines its Consumer Bankruptcy System, Have U.S. Reformers Fallen Off the Learning Curve? *American Bankruptcy Law Journal*. Pridobljeno 17. junija 2016 iz http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=913096.
7. Kilborn, J., J. (2007c). Two Decades, Three Key Questions, and Evolving Answers in European Consumer Insolvency Law: Responsibility, Discretion, and Sacrifice. *The John Marshall Law School*. Pridobljeno 15. junija 2016 iz http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1080252 [23. 8. 2010].
8. Mihajlović, S. (2007). *Kaj če bankrotiram*. Pridobljeno 17. junija 2016 iz http://www.finance.si/181166/Kaj_%E8e_bankrotiram (april 20, 2010).
9. The Insolvency Service. (2016). *Insolvency Statistics – January to March 2016*. Pridobljeno 10. julija 2016 iz https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/519466/Q1_2016_statistics_release_-_web.pdf.
10. Varona, J. (2007). *Consumer Bankruptcy in Europe (I)*. Pridobljeno 23. junija 2016 iz <http://www.creditslips.org/creditslips/2007/07/consumer-bank-1.html> [4. 9. 2010].